

చందమామ

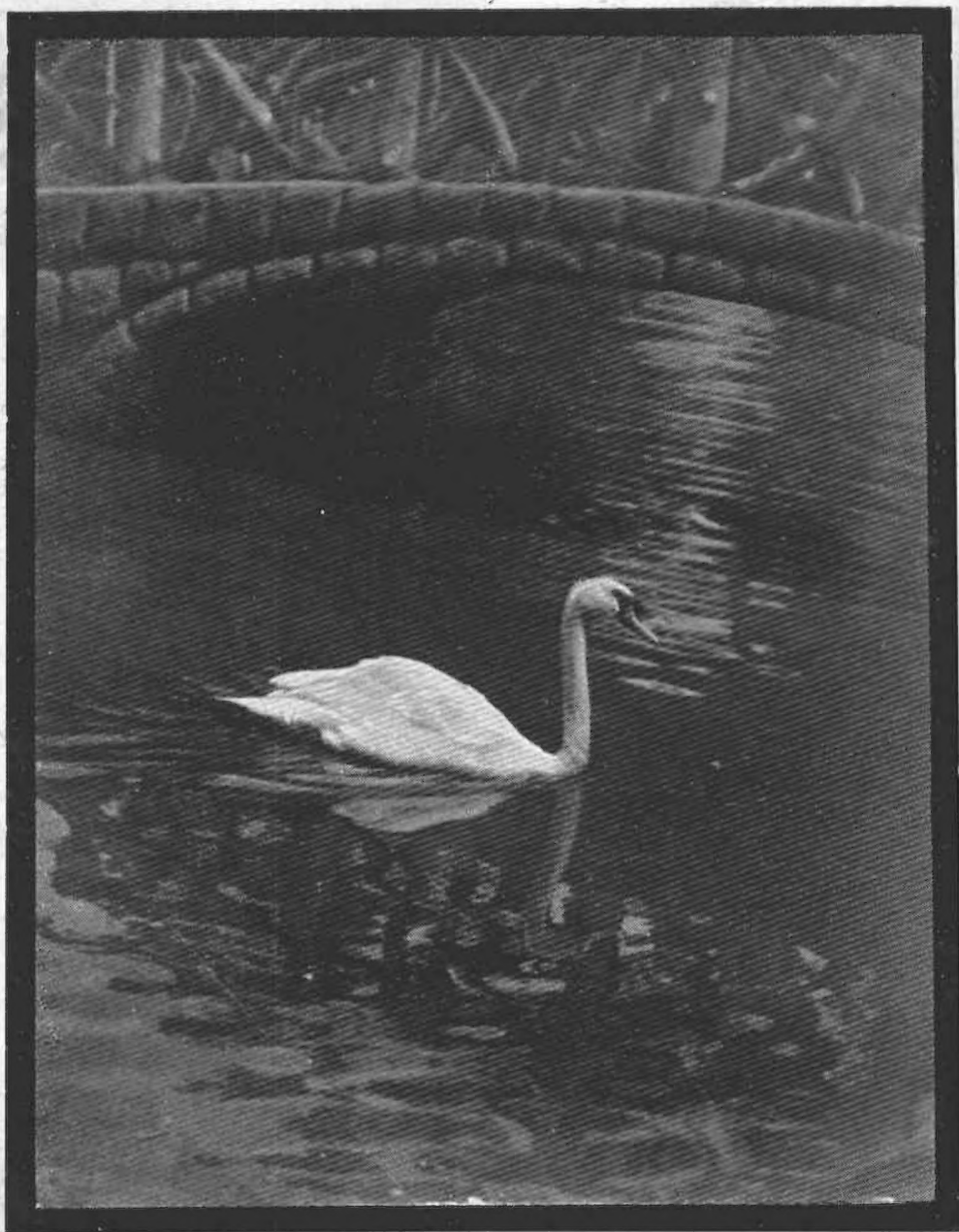
పిల్లల కథల మాసపత్రిక

1ST JULY

CHANDAMAMA: STORY MAGAZINE FOR THE YOUNG

Chandamama, July '49

Photo by N. Ramakrishna

బొగ్గుల్లో మాచిత్యం

పిల్లలకు ఒక కథ సబ్బు - నీళ్లు

ఎండవేడిగా నున్నప్పుడు
“మంచి చన్నీళ్లు స్నానం
ఎందుకు చేయరాదు” అని
అమ్మ అంటూయ్యండేది.

నీళ్లు పోసుకోవడం అంటే
నాకు అసహ్యంకనుక “నాకు
వద్దు నాకువద్దు” అని అరుస్తూ
కోపంతో వెళ్లిపోయ్యేవాడిని.

కాని యిప్పుడు మా యింట్లో హామామ్ సబ్బు
ఉన్నది. అంత చక్కని సువాసనగల సురుగును
ఇచ్చే యీ పెద్ద బిళ్లతో నీళ్లుపోసుకోవడం అంటే
నిజంగా నాకు యిష్టం. అమ్మ చెప్పింది యదార్థం.
ఎండవున్న రోజున చల్లదనం అనుభవించాలంటే
ఉత్తమ మార్గం సబ్బు, మరి
నీళ్లు. ఆపాదమ స్తకంహాయిగా
ఉండేటట్లు చేస్తుంది అది.

భారత దేశ జనులు మక్కువతో వాడే సబ్బు
ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్ కంపెని లిమిటెడ్
వారిచే తయారుచేయబడినది

చందమామ

చందమామ సమాచార పత్రిక

ఈ సంచికలో యివి

చదువుకోండి

విషయము	పేజీ
ఇస్కూ - దస్కూ ...	10
గొడుగు - చెప్పలు ...	12
మందపాలుడు - కుక్క	14
బాలనాగమ్మ ...	17
హరిదాసులు	25
బంగారు గొట్టె ...	28
బ్రహ్మముడి	33
వాక్కుద్ది కథ ...	41
పూజారి భక్తి	47
పిల్లల పెంపకం	50
విజ్ఞానంలోని గమ్మత్తులు	52
హిందీ పాఠాలు	54

ఇవన్నీగాక పజిలు, ముగులు,
చిక్కుచదరాలు, చిక్కుబొమ్మలు,
ఇంకా, ఇంకా ఎన్నోవున్నై.

చందమామ ఆఫీసు

పోస్ట్ బాక్సు నెంబరు . 1686

మద్రాసు . 1.

ఆరోగ్యానికి, రుచికరానికి

పూజలకు, వివాహాలకు

గడియారం మార్కు

కర్పూరము

ఉపయోగించండి.

గోపాలజీ, చాంపక్ 6 క్లో
సా. గోపాలజీ నాయక వర్గ, మద్రాసు

హిందీ చందమామ

ప్రథమ సంచిక

ఎన్నికయిన కథలతో

ఎంతో ఆసక్తికరంగా

ఆగస్టు నెలలో వెలువడుతుంది

విడిసంచిక 0-6-0

సాలు చందా రు. 4-8-0 మాత్రమే

నేడే చందాదారులుగా చేరండి

ప్రతిచోటా విజంట్లు కావాలి

యూ. పి., సి. పి., బీహార్, రాజాస్థాన్, ఉత్తర పంజాబ్
ప్రదేశాలకు జిల్లావారీగా విజంట్లు కావాలి. విజంట్లుకు మంచి
కమిషన్ యివ్వబడును.

విజన్స్ నిబంధనలకొరకు నేడే వ్రాయండి.

చందమామ పబ్లికేషన్సు

పోస్టుబాక్సు నెం. 1686

మదరాసు - 1

మంచి మాంచి పుస్తకాలు

మా ప్రచురణలు అన్ని హానినాథమ్ము బుక్ స్టోల్సులోనూ దొరుకుతవి. లేదా మాకు వ్రాయండి. ఒకేసారిగా 6.0.0 పుస్తకాలు తెప్పించినవారికి పోస్టు అర్బులు మేమే భరించెదము. లైబ్రరీలకు, పుస్తక వ్యాపారులకు మంచి కమిషన్ ఇవ్వబడును. వివరాలకు వ్రాయండి.

శరత్ బాబు రచనలు

వాగ్దత్త	[నవల]	1	12
కుభద	..	1	8
దేవదాసు	..	1	8
వర్ణయులు	..	1	8
నవవిధాన్	..	1	0
కంద్రనాథ్	..	1	0
పరిణిత	..	0	12
బడదీదీ	..	0	12
వతిప్రక	..	0	12
హేమాంగిని	..	0	12
నిష్కృతి	..	0	12
మానాడు	..	0	12
కాశీనాథ్	..	0	12
మహాకురు	[కథలు]	0	12
నారీర్ మూల్య	[వ్యాసం]	0	12

డి.బెక్టిపు నవలలు

కడవటిమాట	[రాధాకృష్ణ]	0	12
మాయమైన మణిహారం	..	0	12
కన్నీటియిన పెళ్లికూతురు	..	0	12
తగివళాద్రి	..	0	12
పారిటోయిన యుద్ధభేదీ	..	0	12
దివాలా ఎస్టేట్	..	0	12
అంతులేని ఆశ	..	0	12

చక్రపాణి అనువాదాలు

నారీద్వేషి [మైత్రా]	అనువాదం	కథలు	1	8
వరాణియం	..	..	0	12
ఉదరనిమిత్తం	[నాటకం]		1	0
వల్లభపురం చిట్టడవిలో	[రామచందరి]		0	12
హనుమంతుని న్యృప్తం	[వరకురాం]		0	12
మెట్టవేదాంతం	[వనపూర్]		1	0
తెంగూరికథలు	[మనోవైజ్ఞానిక కథలు]		0	12
వ్రగల్పనేకము	[అత్యుత్తమ కథలు]		0	12
పాంచలన్యం	[రాజకీయ కథలు]		0	12
డి.కెక్టిపు	[నాటకం]		0	12
లలితకర్త	[వరకురాం కథలు]		1	0
నంది	[యశింద్ర మోహనసింహ]		1	12

కుటుంబరావు రచనలు

నిలవనీరు	[అత్యుత్తమ కథలు]	1	8
మొండివారు	..	1	0
కాలభైరవుడు	..	0	12
వరప్రసాదం	..	0	12
కవిరాట్టు	[గర్భికలు]	0	12
కులంలేని మనిషి	[నవల]	0	12
అరుణోదయం	..	1	0
మారుపేర్లు	..	0	12
నీకేం కావాలి :	..	0	12
ప్రణయరోగులు	[నాటకం]	1	0
అరికేసిన ముటం	(విదేశ కథలు)	0	12
రవ్వన్ కథలు		0	12

చలంగారి రచనలు:

ప్రేమలేఖలు I	2- 0-0
ప్రేమలేఖలు II	1-12-0
విద్వంశిక	1- 8-0
విషాదం	1- 8-0
అనందం	1- 0-0
చిత్రాంగి [నాటకం]	1- 8-0
త్యాగం	1- 8-0
మంగమ్మ	1- 0-0
జయ దేవ	1- 0-0
శకాంశ	1- 0-0
సావిత్రి	0-12-0
నక్కం, శివం, సుందరం	1- 4-0
నాటికాగుచ్ఛం	1- 4-0
కర్మమిట్టా కాలింది [కథలు]	1- 8-0
కప్పిటికాలవ	0-12-0
పాపం ::::	0-12-0
రైవమచ్చిన భార్య [నవల]	1- 8-0
మైదానం	1- 0-0
అమీనా	1- 0-0
వివాహం	1- 0-0
గ్రాహ్మణీకం	0-12-0
అరుణ	0-12-0
హంపికన్యలు	0-12-0
ఆర్యన్తం	1- 0-0
వాక్కు నలుగురూ	0-12-0
పురూరవ నాటకం	1- 8-0

వివిధ రచయితలు

ఈస్టర్న్ [నవల]	2- 0-0
దచ్చిపోయిన మనిషి [వద్యరాజు] నవల	0-12-0
కదంబం [నాల్గ]	0-12-0
పొగడదండ [కౌ. వద్యవతి] కథలు	0-12-0
రూం-టు-రెట్ [బాలకృష్ణకావ్య] ..	0-12-0
సిపాయికథలు [శిష్యులు] ..	0-12-0
మూగజీవాలు [గోఖలే] ..	1- 4-0
రాజా-మంత్రి [యం. యన్. మూర్తి]	0-12-0
చుక్కలూ గీతలూ	1- 0-0
హర్ హైనెన్	1- 0-0
పరితేజము [దువ్వూరి] కావ్యం	1- 0-0
స్వప్నవాసవదత్తము [కాటూరి] నాటకం	0-12-0
నెలపు [కప్పగంతుల]	1- 0-0
ఋణవిముక్తి ..	1- 0-0
సంజీవి [ద్రవికొండ] కథలు	1- 0-0
గర్వభంగం	1- 0-0
ప్రియురాలు	1- 0-0
తీర్పు .. కథలు-నాటికలు	0-12-0
పవిత్రులు .. దృశ్యనాటిక	1- 4-0
ఎర్రబుట్టలు .. దృశ్యనాటికలు	1- 8-0
కళ్యాణి [సోమంచయిష్టన్నకావ్య] నాటకం	0-12-0
విశ్వంపెళ్ళి	0-12-0
కోకిలిర్యయి [అ. వెం. నర్సు] ..	1- 0-0

యు వ ఋ క్ డి పో

పొట్టు బొక్కు నెం. 1686, మద్రాసు, -1.

తండ్రి-కొడుకులు

పుస్తకము రెండవ ముద్రణ తయారైనది. ప్రతులు కావలసినవారు 0-9-0 తపాలుబిళ్లలు పంపండి. లేదా మా విజింట్లను అడగండి. పుస్తక వ్యాపారులకు నూటికి 25% కమిషను యిస్తాము. కావలసిన ప్రతులకు వెంటనే వ్రాయండి.

చందమామ పబ్లికేషన్సు

పోస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు - 1

చందమామ

విల్లలి కథల మాసపత్రిక

విడి సంచిక	....	6 అణాలు
సాలు చందా	....	రు. 4-8-0
రెండేండ్లకు	....	రు. 8-0-0

హరిజనులకు, బీదలకు మాత్రం
జూలై నెలాఖరులోగా చేరువారికి

సాలు చందా	....	రు. 4-0-0
-----------	------	-----------

చందమామ పబ్లికేషన్సు

పోస్టు బాక్సు 1686, మద్రాసు - 1

డోంగ్రే గారి

బాలామృతం

ఇలహీనమైన నిర్దలని పుష్టియున్నది.
పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు
విరిసి, ఇలమును, ఆరోగ్యము విచ్చును.

K.T. Dongre & Co. BOMBAY - 4

'చందమామ' కు
ఏజంట్లు కావాలి

ఏజంట్లు తేనిచోట్ల ప్రతి ఊరా చిన్న చిన్న
ఏజంట్లు కావాలి. మీరు ఏజంటయి కొద్ది
కాపీలు కూడా తెప్పించుకోవచ్చును. మీరు
ప్రతినెలా 2-0-0 పంపుకూ ఫుంటే మీకు
7 కాపీలు పంపుతాము. ఈ పద్ధతిన మీకు
ప్రతినెలా 0-10-0 లాభం ఫుంటుంది.
పూర్తి వివరాలకు మాకు వ్రాయండి.

చందమామ ఆఫీసు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 1686, మద్రాసు - 1.

వేసవికి

హాయి గొలిపే దుస్తులు
కావాలి సుమా.

మీకు, మీ పిల్లలకు
ఆనందమూ, సొగసూ

యిచ్చే

బి.డి.యం.కంపెనీ

[కె.హెచ్.ప్యామారాపు అండ్ సన్స్]
బెంగళూరు వారి

SAMSON'S
DRESSES

మన్నిక గల దుస్తులను
నిత్యమూ వాడండి

అగ్గనైజర్లు :

ఆంధ్రకు :

జి. వెంకటప్పయ్య అండ్ సన్స్,
గాంధీనగర్, బెజవాడ.

నిజాముకు :

[ఫెండ్స్ ఎంపొరియం,
27, మాన్మండి రోడ్, సికింద్రాబాదు.

అట్ట మీ ది బొమ్మ

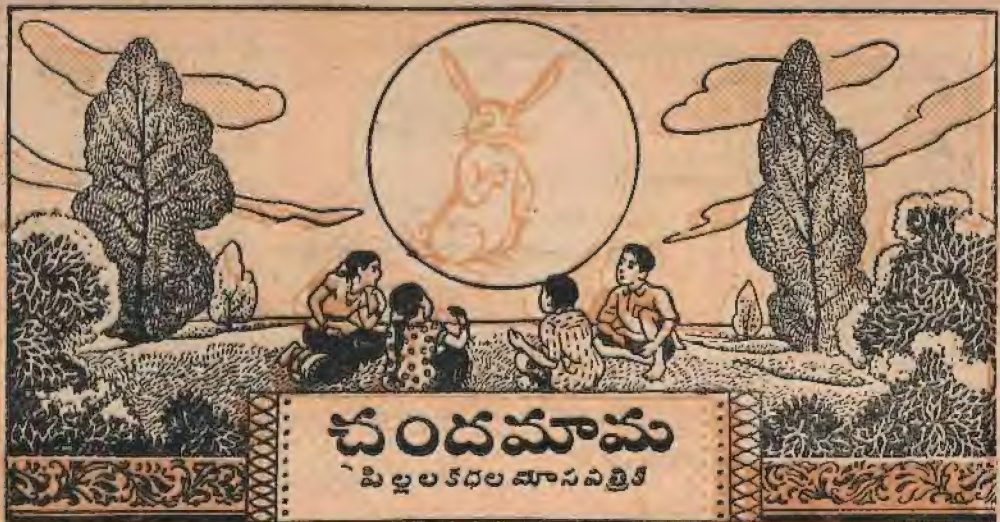
గోకులంలో బాలకృష్ణుని బతుకు దినదిన గండమయిపోయింది. ఎలుక కోసం పొంచివున్న పిల్లిలాగ, కృష్ణుని చంపటానికి కంసుడు ఎన్ని ఎత్తులైనా వేస్తూనే వున్నాడు. కంసుని ఆజ్ఞాప్రకారం మాయ పూతన తన విషపు పాలిచ్చి కృష్ణుని చంపబోయింది. బండిరూపంలో వచ్చి, శకటాసురుడు కృష్ణుని చంపటానికి యత్నించాడు. ఎత్తుకంటా ఎగరవేసుకపోయి, కృష్ణుని చంపుదామని తృణావర్తుడు వాయురూపం తాల్చాడు.

ఇన్ని గండాలు చుట్టుకున్నప్పటికీ, ఆ విష్ణుమూర్తి దయవల్లనే అవన్నీ తొలగిపోతూ వచ్చాయి. కాని, ఇలా భయంతో ఎన్నాళ్లు బతకటం? ఈ ప్రశ్నను ఊరి పెద్దలంతా కలిసి ఆలోచించారు. అందులో ఒక బుద్ధిమంతుడు—

“అబ్బాయిలూ! ఈ వూరిలో మన కష్టాలు గట్టెక్కే దారి కనపడదు. స్థలం మార్చినట్టయితే మేలు కలుగుతుందని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పతున్నారు. ఇక్కడికి కొద్దిదూరంలో, బృందావనం అనే ప్రదేశం ఉన్నది. ఆ కొండలూ, నదులూ, పచ్చికబయళ్లూ కనుపండువుగా వుంటాయి. పైగా, మన పశువులకు కావలసినన్ని గోభూములున్నాయి. అన్ని సదుపాయాలూ గల బృందావనం వాసయోగ్యమైందనీ, మనకు క్షేమకరమైందనీ నా వృద్ధేశం” అని చెప్పాడు.

ఈ ఉపాయం విని అందరూ “భేష్! భేష్!!” అని పొంగిపోయారు. ఆ వెంటనే గోకులంలో ఉండే బళ్లన్నీ నెద్దమైనాయి. పిల్లలూ, వృద్ధులూ, అడవాళ్లూ బళ్లెక్కారు. మరికొన్ని బళ్లల్లో సామానులు నింపారు. భజనలతో బాజా భజంత్రీలతో, హరినామస్మరణ చేసుకొంటూ గోవులు, గోపికలతోపా, గోకుల ప్రజలు బృందావనానికి బయలుదేరారు.

సంపుటి 5
సంచిక 1

సంకలకుడు: చక్రపాణి

జూలై
1949

పాపాయిలూ!

క్రిందటిసారి నేను కొరినదానికి మీదగ్గరనుంచి చాలా వుత్సాహకరమైన జవాబులు వచ్చినై. కొంతమంది ఇద్దరూ, కొంతమంది ముగ్గురూ, కొంతమంది అయిదుగురి వరకూ చందమామను చదువుతున్నామని వ్రాశారు. ఇది చాలా ఆనందం కలిగించింది మాకు. కాని, కొంతమంది హరిజనులు తమకు చందమామ దొరకటం లేదని, వాళ్ళ స్కూళ్ళకూడా తెప్పించటం లేదని వ్రాశారు. అయితే దీనికి మేము చేయగలిగింది చెప్తాము.

ఈలోపల హరిజనులకు, బీదలకు మాత్రం చందమామ రు. 4-0-0 చందా చేశాము. కాబట్టి చందాదారులుగా చేరదలచిన బీదవారు జూలై నెలాఖరులోగా చేరవలసింది. ఆ పైన ఈ చందాకు చేర్చుకోము.

—మీ చందమామ

తల్లి
బుజబుజ రేకుల బుజ్జోడా!
పొగ త్రాగిన చెడిపోతావు.

కొడుకు
నాతో నీతులు చెప్తావే!
తాత త్రాగడ మ్మొందులకే?

తల్లి
పెద్దలకే బుద్ధుంటేగా
పిల్లలు చెడిపో కుంటారు!—
ముక్కు నేర్చుకోకుంటావా?
మొద్దబ్బా యంటారయ్యా!

కొడుకు
నీ కస లచ్చరమే రాదే!
నాకేవో తెగ చెప్తావు?

తల్లి
కాబట్టే వజ్రురు నన్నూ
గూబ పట్టు కాడిస్తాను.

అడ్డమైనవీ తింటావా?
ఆరోగ్యము చెడిపోతుంది!—

కొడుకు
తినకుంటే కొడు తుంటావు,
తింటే జబ్బుంటుంటావు.

తల్లి
పెట్టినదేదో తింటేగా,
కొట్టక తిట్టక మానేది
మైసా చేతికి దొరకిందా
బ్రతకనీయ వెట్లాగయ్యా!—

కొడుకు
ఖర్చు పెట్టుకో డానికెగా
కానీ సంపాదించేది?

తల్లి
కానీ సంపాదిస్తే యా
గాని ఖర్చె ట్టాలోయీ!

పరిశుభ్రంగా నుంటావా
పడుగురు దొరబిడ్డంటారు :—

కొడుకు

మ్రొంగను మెదుకులు లేకుంటే
మీసాలకు సంపగిస్తానా ?

తల్లి

ఉన్నదానితో ముత్యమలా
గుండే వారెందలులేరు !
అబద్ధ మాడకు మెప్పుడదే
అలవాటై చెడిపోతావు :—

కొడుకు

ప్రొద్దున లేస్తే నిజానికి
పెద్దలు చేసే దడేకదా ?

తల్లి

పరులసొత్తు ముసి ముట్టితివా ?
వచ్చేపు దొంగం టా :య్యా !

కొడుకు

తిననిది త్రేవని దెవరమ్మా !
తరిసి గడించిం దెవరమ్మా !

తల్లి

పెద్దలమాటలు మీటితివా ?
హద్దులేనివా డంటారు.

కొడుకు

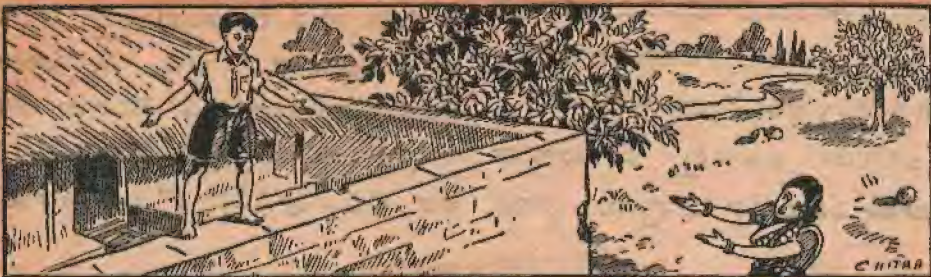
గోడమీద నిలబెడితే నే
గూడ పెద్దవాడను గానా ?

తల్లి

మాటలు నేర్చిన కుక్కవు నిన్
వేటకు బంపిన బాగుండు.

కొడుకు

ఇస్కంటే దస్కంటానే
ఎవరే తక్కువ దినువారు ?

గొడుగు

తీసుకరావటానికని రేణుక వెళ్లింది కాని, జామున్నర పొద్దెక్కినా తిరిగి రానేలేదు. ఎంతసేపు కనిపెట్టుకొనివున్నా తన ప్రియమైన రేణుక రాకపోయేసరికి, జమదగ్నికి మనస్సులో అత్రం కలిగింది. ఆయన తన దివ్యదృష్టివల్ల రేణుక ఎండలో పైన నెత్తి, కింద పాదాలూ కాలుతూ నెమ్మదిగా రావటం కనిపెట్టాడు.

మహాముషి ఉగ్రుడైనాడు. "అవురా, ఈ సూర్యునికి ఎంత పొగరు! నారేణుకకు కష్టం కలిగిస్తాడా? ఏమనుకొన్నాడో యేమో! ఇంకా నా సంగతి తెలియదు కాబోలు" అంటూ సూర్యభగవానునివేపు తీవ్రమయిన బాణం సంధించాడు.

మహాముషి కోపం చూచి, సూర్య భగవానుడు ఒక బ్రాహ్మడి రూపంతో భూలోకానికి దిగివచ్చి జమదగ్ని ఎదట నిలబడి, "మహాత్మా! కర్మసాక్షి అయిన ఆ సూర్యుణ్ణి సంహరించబోతున్నారేమిటి? ఆయనవల్లనేకదా లోకాలు సక్రమంగా నడుస్తున్నవి? సూర్యుడే లేనినాడు ఇక ప్రపంచమెక్కడిది? అన్నీ తెలిసిన తమరే ఇలా క్రోధం పూసవచ్చా?" అని అడిగాడు.

సూర్యం జమదగ్ని అని ఒక మహాముషి ఉండేవాడు. తక్కిన ఋషులలాగ ఆయన తపశ్శాలిమాత్రమే కాదు. విలు విద్యలో గొప్పనేర్పరి. ఆయన భార్య పేరు రేణుక.

జమదగ్నికి ఒక సరదా వుండేది. తన ఆశ్రమానికి దగ్గిరవున్న ఒక పెద్ద మైదానంలో ప్రతిరోజూ ఆయన కూర్చోవటం; కూర్చుని, అంబులపాడినించి బాణాలు తీసి వడలటం; ఆయన విడిచిన బాణాలను రేణుక తెచ్చి అండిస్తూవుండటం.

ఒకనాడు జమదగ్ని మామూలుగా బాణాలు వదులుతూ వున్నాడు. వాటిని

చెప్పలు

అందుకు జమదగ్ని "బ్రాహ్మణోత్తమా! ఈవిషయము మీకేమి తెలియదు. ప్రియమయిన నా సతిమణికి ఆతను ఎంత ఆయాసము కలిగించాడో మీకేమి తెలుసు? ఏమైనాసరే, ఆ దుర్మార్గుణ్ణు భస్మముచేసి తీరతాను. మీరు తప్పకొండి" అన్నాడు.

అప్పుడు, బ్రాహ్మడి రూపంలో ఉన్న భానుడు 'మునింద్రా! రహస్యమెందుకు? నేనే సూర్యుడను. నీ ప్రియసతికి ఆయాసం కలిగించినందుకు మన్నించవలసింది' అని ప్రార్థించాడు.

భానుడు ఇలా అనేసరికి, జమదగ్ని కోపం ఎక్కడిదక్కడనే ఎగిరిపోయింది. ఆయాస సూర్యుణ్ణు దగ్గిరకు తీసుకొని, అదరించి, "భానుడా! బలెవాడివయ్యా. నా రేణుక చూడు, ఎంత అలిసిపోయిందో! ఆమె శిరస్సు ఉడికిపోయింది. పాదాలు బొబ్బలెక్కినాయి. శరీరమంతా కమిలి పోయింది. ఆమె తాళలేనంత ఎండ కాయించావుకదా, మరి. ఎవరికి కోపం రాదు నీవే చెప్పు" అని మందలించాడు.

అప్పుడు భానుడు మందహాసంతో 'గొడుగు,' 'చెప్పలు' అనే రెండు వస్తువు

లను కల్పించి మునింద్రుని కిచ్చి "మహాత్మా! ఇవి అపూర్వమైన వస్తువులు. ఇప్పటివరకు మూడు లోకాలలో కూడ ఇవి లేవు. తల్లి అయినటువంటి రేణుకాదేవికోసం వీటిని సృష్టించాను. ఈ చెప్పలు తొడుగుకొన్నట్లయితే పాదాలకు నా వేడి తాకదు. తలపయిన ఈ గొడుగు వేసికొన్నట్లయితే వంటికి నా కిరణాలు తగలవు. వీటిని ఉపయోగిస్తే నా వేడివల్ల బాధకలగదు" అనిచెప్పి, వెళ్ళిపోయాడు.

అది మొదలు భూలోకంలో గొడుగు, చెప్పలూ వాడుకొంటూ, మానవులు ఎండ బాధ లేకండా సుఖంగా వుంటున్నారు.

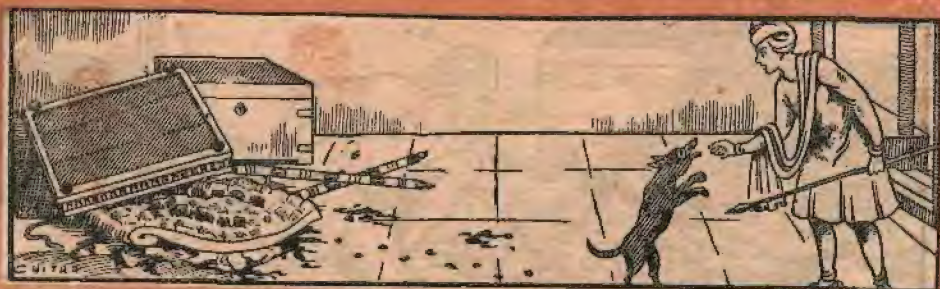

తొందరపడి ఏపనియును చేయరాదునుండి,
 తొందరపడితే ఏమగు? మందపాలుగతియగు!
 మందపాలు డేవిధముగ తొందరపడె? అందులకే
 చందమయ్యో నాతనిగతి? విందామని అశకదూ!
 మందపాలునకు కలడొక అందమైన పసికందు;
 చందమామవంటి పాప! అమ్మలేదు ఆ పాపకు!
 నాన్న మందపాలుండే అమ్మ, నాన్న, ఆ పాపకు!
 నాన్న ఇంట లేనప్పుడు పాపకెవరు కావలా?
 లిల్లి అను ఒక చక్కని నల్లకుక్క కావలా!
 తల్లిలాగ ఆ పాపకు లిల్లియే కావలా!

* * *

పాప నాన్నగారు మందపాలుడుగా రొకనాడు
 ఏపనిమీదో విపారుగూరో పోవలసివచ్చె!
 బొజ్జనిండ పాపాయికి పాలు త్రావనిచ్చి
 ముద్దుపెట్టి ఉయ్యలలో బబ్బోజోకోట్టి,
 రొట్టె ముక్కముక్కలుగా లిల్లికి తినబెట్టి,
 'పాప భద్ర' మని లిల్లిని బాగ వీపు దువ్వి
 వదిగంటల పగటివేళ బారెడుప్రాదైక్క
 పాపనాన్న పారుగూరికి బయలుదేరిపోయె!
 నాన్న తొరలేనప్పుడు పాపకెవరు కావలా?
 లిల్లియే ఆ పాపకు తల్లిలాగ కావలా!

పారుగూరికి పనితోనము పోయినట్టి నాన్నగారు
 ప్రాద్దుగ్రుంకువేళకు పనితీరగ ఇంటికి వచ్చెను.
 ముంగిట అడుగిడినంతనె పొంగిపోవు విక్వాసము
 పొరలుచున్నదనగ లిల్లి త్వరత్వర తోకాడించును
 రబ్బరువలె వంగిపోయి సాగిపోయి గంతులిడును,
 ముండాగును, కొనిపోవును, నాన్నకాళ్లు తెగనాకును
 కుయికుయికుయికుయిమనుచూ నాన్నమొగము తెగచూచును
 “ఏమిదేమి? ఈ ఘోరము! ఈరక్తము ఒంటినిండ?
 ఇంటినిండ రక్తముతో ఒంటినిండ రక్తముతో
 ఎదురుపడినదేమిలిల్లి?” అని నాన్నకు దిగులుకలిగె!
 పాపాయికి ఏమాయెనో పాలుపొవలేదు తనకు!
 పాపాయేడని ఉయ్యెలమంచమ్మును చూడబోయె!
 మంచము తోరగిలనుండె పరువుదూరముగ పడుండె!
 క్రిందమీద నలుపక్కల ఇల్లంతా రక్తమయమె!
 మందపాలుకాలునాకి పరువువైపు సాగు లిల్లి!
 ఒళ్లంతా రక్తమైన లిల్లిచూచి ఇల్లు చూచి,
 బుల్లిపాప కేమాయెనో పాలుపొని నాన్న అపుడు
 ఒళ్లు భగ్గుమనుచు మండి ఒక్క కేక వేసెనపుడు!—
 “పాపాయిని చంపావా పాపిష్టి—కుక్కా” అని

పొడివె బాకుతోడ లిల్లి కడుపుదూసుకొనిపోవగ !
 ' కుయ్యో ' అని లిల్లి ఒక కెకపెట్టి మూలుగుచూ
 పరుపుతల్లికిందులుగా పడిఉన్నచోట వ్రాలె !
 పరుపుకింద వినిపించెను పాపగంతు కేరింతలు !
 పరుగులోన నాన్నవ్రాలి పరుపు ఒత్తిగించిచూడ
 పరుపుకింద భద్రముగా పాపనవ్వచూ పరుండె ;
 ప్రక్కనె పడియుండె ముక్కముక్కలుతెగి ఒక్కనక్క !

*

*

*

నాన్న ఊరలేనప్పుడు పాపకావలాల్లి
 నక్కతోడ పొరుసల్పి ముక్కముక్కలుగ చంపెను.
 నాన్నపాదములునాకుచు, తన్నుకొనుచు విలవిలమని,
 కుయ్యో అని దీనముగా కూతవెట్టి బాధపడుచు
 పాపాయిప్రాణము కాపాడుకై పారిపారి
 నక్కనుచంపినలిల్లి చుక్కలలో చేరిపోయె !
 మందపాలుడయ్యో అని, బారుబారుమని యేడ్చెను !
 నాన్న ఊర లేనప్పుడు పాపకెవరు కావలా ?
 తల్లిలాగ ఆ పాపకి లిల్లికూడ లేదుగా !
 తొందరపడి ఏపనియును చేయరాదునుండి !
 తొందరపడితే ఏమగు ? మందపాలుగతియగు !

బాలనాగమ్మ

ప్రానుగంట పట్టణం వదిలి అడివిమార్గం గుండా బాలుడు పగలల్లా నడిచాడు. ఎనిమిదామడ నడిచినా ఎక్కడా ఒక ఊరు తగలలేదు. చీకటిపడిపోయింది. వెంట తెచ్చుకున్న అన్నం తినేసి బాలుడు ఒక మర్రిచెట్టుకింద కంబళి పరచుకొని నిద్ర పోయినాడు. అతను తెల్లవారి నిద్రలేచే సరికి పన్నెండు శిరస్సులుగల నాగరాజు తలదగ్గర పడగలువిప్పి కనుపించాడు. సర్పరాజు తనకు అపకారం చెయ్యటానికి వచ్చాడనుకుని బాలుడు చంద్రాయుధం దూశాడుకాని ఎత్తినచెయ్యి ఎత్తినట్టే ఉంది.

బాలుడితో నాగరాజు ఇలా చెప్పాడు :

"బాలవద్దిరాజా, మీతల్లి బాలనాగమ్మ మా నాగేంద్రుడి పరాన పుట్టింది. కనుక నువ్వు నా మనమడవు. నువ్వు మీ తల్లిని తీసుకొస్తావు. నీ చేతిలో మాయలఫక్కిరుకు చావున్నది. కాని నీకొక చిన్న గండం

ఉంది. నాగళ్ళపూడి గట్టున ఫక్కిరు ఒక శక్తిని కావలిపెట్టాడు. అది మాయవేషం వేసుకుని తక్కుతూ. తారుతూ నీ దగ్గరికి వస్తుంది. దానిమాయలో పడకు. జాగ్రత్త."

ఈ మాటలు విని బాలవద్దిరాజు నాగరాజుకు సాష్టాంగపడి ఆశీర్వాదం పొందాడు. ఆ పగలల్లా నడిచి అతను పులిరాజుపట్నం చేరుకుని పొద్దుకూకే వేళకు పూటకూళ్ళ పెద్దమ్మ ఇంటికెళ్లాడు.

బాలుడు అన్నం సిల్లా లేకుండా చాలా దూరంనుంచి వచ్చాడని పూటకూళ్ళ పెద్దమ్మ చప్పన పొయ్యి రాజేసి నాలుగు కూరలు తరిగి వంట ఆరంభించింది.

"ఏమిటవ్వా, ఈ ఊళ్లో విశేషాలా?" అన్నాడు బాలుడు.

"విశేషా లేమున్నాయి, నాయనా? మంచివీరు ముట్టి ఆరునెలలయిందగదా!" అన్నది పూటకూళ్ళ పెద్దమ్మ.

"చందమామ"

“అదేం, పెద్దమ్మా?”

“తాగటానికి ఉప్పునీళ్లే, వంటకి ఉప్పు నీళ్లే, పప్పుడక్క చస్తున్నామంటే నవ్వు.”

“మీ ఊరికి మంచినీళ్ళ బావి లేదా?”

“ఊంటే ఏం లాభం, నాయనా? మా ప్రాణంమీదికి పులి ఒకటి దాపరించెగా?”

“చెప్పవూ? ఎక్కడుందా పులి?”

“నువ్వు వినలేదు గామాలు. మావూరి కోట ఉత్తరపు గోడ అవతల మంచినీళ్ళ బావిదగ్గర చేరింది ఒక పాపిష్టి పులి. ఆరు నెల్లనుంచి అటుకేసి వెళ్ళినవారి నందర్నీ చంపుకు తింటున్నది. దాన్ని చంపటం ఎవరిపల్లా కాలేదు.” అన్నది పెద్దమ్మ.

“మీ ఊరి రాజుగా రేంచేస్తున్నారు?”

“ఏం చేస్తారు? పద్దెనిమిది కులాల వాళ్ళలో ఎవరు పులిని చంపినా తన కూతుర్నిచ్చి పెళ్లి చేస్తానని చాటించారు. మూడుమూరల కాగితంమీద అదే రాయించి నడివిధిలో అంటించారు. కాని పులినిచంపే నాధుడేడి?”

బాలుడు భోంచేసి పడుకున్నాడు. తెల్లవారే లేచి స్నానంచేసి, చద్దితన్నం తిని రత్నకంబళి పైన వేసుకుని బయలుదేరి, ఉత్తరపు దరవాజా దగ్గరికివచ్చాడు. దరవాజా తాళంవేసిఉండి గాని అక్కడ కాపలావాళ్ళున్నారు. “ఎవరోయ్? ఈ తలుపు తాళం వేశారేం? తియ్యండి. నే నిటు వెళ్లాలి,” అన్నాడు బాలుడు.

“ఇటు నడవటం మానేశారు. తూర్పు దరవాజాకుండాపో” అన్నారు కాపలావాళ్ళు.

“నే నిటే పోవాలి.” అన్నాడు బాలుడు.

“అబ్బాయి, ఉన్నమాట చెప్పకపోతే మాకు పాపం చుట్టుకుంటుంది. ఇక్కడకు దగ్గరిగా మంచినిటి బావిదగ్గర పెద్ద పులి ఉంది. అందిన వాణ్ణిల్లా చంపుకు తింటుంది,” అన్నారు కాపలావాళ్ళు.

“ఏదీ? ఆ పులిని ఒకసారి చూద్దాం, తలుపులుతెరవండి”, అన్నాడు బాలుడు.

“ఏదీ? ఆ పులిని ఒకసారి చూద్దాం, తలుపులుతెరవండి”, అన్నాడు బాలుడు.

కాపలావాళ్ళు తలుపులు తెరిచి, బాల వద్దిరాజును బయటికి పోనిచ్చి మళ్ళీ తలుపులకు తాళాలు పెట్టారు.

బాలవద్దిరాజు పులిని వెతుక్కుంటూ మంచినీళ్ళ బావి దగ్గరికి వెళ్ళాడు. పులి ఆహారం వెతుక్కుంటూ వస్తూ బాలుణ్ణి చూసి గాండ్రిస్తూ మీదకు దూకింది. బాలుడు చంద్రాయుధం దూసి దాని కుత్తుకలో పొడిచేశాడు. పులి వెల్లికిలాపడి తన్నుకు వచ్చింది. బాలుడు దాని కాళ్ళ గొళ్ళూ, తొక చివరభాగమూ కోసుకుని తూర్పు దర్వాజాగుండా పట్నం ప్రవేశించి పూటకాళ్ళ పెద్దమ్మ ఇంటికి తిరిగొచ్చాడు.

"ఎక్కడికి పోయినావు, నాయనా?" అన్నది పెద్దమ్మ.

"పట్నం చూడబోయినాను. ఎంత చూసినా తనివి తీరటం లేదు. ఒకటి రెండు రోజులుండిగాని పోను!" అన్నాడు.

ఇది ఇట్లా ఉండగా ఆ పట్టణంలో తిప్పడనే చాకలి ఒకడున్నాడు. వాడు పట్టి పనికిమాలిన వెధవ. మూడు నెల్లకొకసారైనా బట్టలకు వెళ్లేవాడు కాదు. ఎప్పుడూ తప్ప తాగి ఒళ్ళు తెలియకుండా ఉండేవాడు.

ఇవాళ వాడు యథాప్రకారం తప్పతాగి మళ్ళీ ఉళ్ళోకి వస్తూ, ఎటుపోతున్నదీ తెలిక మంచినీళ్ళ బావి దగ్గరికి వచ్చాడు. అక్కడ

దారికడ్డంగా పులి కనిపించింది. ఆ నిషాలో వాడికి భయంకూడా కలిగలేదు. చేతిలో ఉన్న దుడ్డుకర్ర ఎత్తి దబాదబా నాలుగు బాదాడు. పులి కదలేదు, మెడలేదు. తొంగి చూశాడు. చచ్చినట్టు కనిపించింది. కాలితో తన్ని చూశాడు. నిజంగా చచ్చింది.

తిప్పడు "నా రంగా. రాజుకూతుర్ని పెళ్లాడతా గామాలే! రాజునొతా గామాలే! అంతా నా కాళ్ళకాడ మొక్కుతారు గామాలే!" అనుకుని రాజుగారి అస్థానానికి పరిగెత్తసాగాడు. దారిలో అందరూ వాణ్ణి చూసి ఆశ్చర్యపడ్డారు. ఎవరైనా వాణ్ణి అడ్డం తగిలి పలకరిస్తే వాళ్ళని ఒక్కతోపు

తొసి పరిగెత్తుతూ దివాణం చేరాడు. రాజు గారిదగ్గర సాష్టాంగపడి, "మహాప్రభూ, నేను మంచిసిళ్ళ బావికాడ ఉన్న పులిని చంపేశాను. కావలీస్తే శవాన్ని పరీక్ష చేసి నాకు తమ కూతుర్ని ఇచ్చి వివాహం చేయించండి" అన్నాడు.

రాజుగారు, రాజబంధువులూ కూడా ఈ వార్త విని నిర్భాంతపోయినారు. మహా మహావాళ్లు చంపలేక పోయిన పులిని ఈ తాగుబోతు చంపుతాడని ఎవరనుకొంటారు? రాజుగారికూతుర్ని తిప్పడికిచ్చి చెయ్యటం ఎట్లా? ఆడినమాట తప్పటం ఎట్లా?

'రాజుగారి మనుషులు వెళ్లి చచ్చి పోయిన పెద్దపులిని పరీక్షించారు. పులి చచ్చినమాట నిజమేనని తేలింది. చాకలి తిప్పడు పులిని చంపాడు కనక, మంచి ముహూర్తం చూసి వాడికి రాజుగారి కూతురు. సుభద్రాదేవిని ఇచ్చి పెళ్లి చేస్తామని రాజుగారు చాటింపించాడు.

రాజుగారింట ఎవరిముఖానా ఆనందం లేదు. సంబరమంతా చాకలి తిప్పడిది. వాడు తన పెళ్ళాన్ని చావచితకగట్టి తన బంధువులనందర్ని పిలిచి అందరికీ కల్లు పోయించి అప్పడే ఒక దర్బారు చేసి తెల్లవార్లు ఉత్సవం చేసుకున్నాడు.

చందమామ

ఇక్కడ పూటకూళ్ళ పెద్దమ్మ ఇంటో బాలవద్దిరాజు భోజనం చేసి అలిసిపోయి నిద్రపోయినాడు. పూటకూళ్ళమ్మకు ఏదో అనుమానం తగిలింది. బాలుడు ఏదో చేసి వచ్చాడని ఆమెకు సందేహం కలిగింది. ఇంతలో చాకలి తిప్పడు పులిని చంపాడన్న చాటింపు వినపడింది. బాలుడు నిద్ర పోతుండగా పూటకూళ్ళమ్మ అతని చంద్రాయుధం తీసి పరీక్ష చేసింది. పూటకూళ్ళమ్మ సందేహం జూస్తే అయింది. ఇంతలో పులిగోళ్ళ మూట ఆమె కంట పడింది. విప్పి చూస్తే అందులో పులిగోళ్ళా పులి తోక ముక్కా కనిపించాయి. అర్ధరాత్రివేళ

పూటకూళ్ళమ్మ ఈ సాక్ష్యం పట్టుకుని రాజుగారి దివానానికి వెళ్ళింది.

తెల్లవారేసరికల్లా తిప్పడి ఇంటికి రాజు భటులు వచ్చి వాణ్ణి పెడరెక్కలు విరిచి కట్టి జైలుకు తీసుకుపోయినారు. అదే సమయంలో పూటకూళ్ళ పెద్దమ్మ ఇంటికి రాజుగారు పల్లకి ఎక్కివచ్చి బాలవద్దిరాజును ఎక్కించుకుని తన నగరుకు పోయి సకల మర్యాదలూ జరిపాడు. 1

పులిరాజు తనకు సుభద్రనిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యటానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడని తెలియగానే బాలవద్దిరాజు, "నేను మా తల్లిని చెరవిడిపించ బోతున్నాను. అందు చేత ఇప్పుడు పెళ్ళి చేసుకోవటం భావ్యం కాదు. మా అమ్మతో సహా తిరిగివచ్చేటప్పుడు ఇక్కడ ఆగి పెళ్ళి చేసుకుని మారూ పోతాను," అన్నాడు.

బాలుడు చెప్పినదానికి పులిరాజు సరేనని నాగంభొట్లనే బ్రాహ్మణుణ్ణి తోడిచ్చి పంపాడు. పులిరాజుపట్నానికి, గంగవాడి పట్నానికి పన్నెండామడ దూరం. రెండు జాములు పొద్దెక్కెవరకూ ఇద్దరూ నడిచారు. బాలుడికి దాహమయింది. బ్రాహ్మడు బావి చూపిస్తాను రమ్మని

వక్తదారి పట్టించి, ఒక పాడుపడిన నూతి దగ్గరికి తీసుకుపోయినాడు. ఆ బావిలో నీరు లోతుగా ఉంది. లోపలిపక్కల రేగు పొదలున్నాయి. నీరు చేదుకునేటందుకు చేదలేదు. అందుచేత నడుముకి బాలవద్ది రాజు పాగా చుట్టుకుని ముందుగా బ్రాహ్మణుడు బావిలో దిగి నీరు తాగి పైకి వచ్చాడు.

పైకి వచ్చిన బ్రాహ్మణుడు, “అబ్బాయీ, బావి చాలా లోతుగా ఉన్నది. నిలుపునా రేగుకంపలున్నాయి. నీ నగలూ, కత్తి తీసిపెట్టి దిగు. లేకపోతే సిష్కారణంగా కంపలకు చిక్కుకుని నీటిలో పడిపోతాయి.” అని చెప్పాడు. బాలుడు బ్రాహ్మణి మాటలు నమ్మి తన నగలూ, కత్తి తీసి ఒడ్డున పెట్టి, నడుముకు పాగా చుట్టుకుని బావిలోకి దిగాడు. బాలుడు బావిలో దిగిందే వ్యవధానంగా బ్రాహ్మణుడు కత్తితో పాగా కోసి, బాలుడి నగలూ కత్తి అపహరించి, గంగవాదిపట్నం వెళ్లి, ఆ నగలు బోగంవాళ్లకిచ్చి విలాసంగా తిరగసాగాడు.

కొంతకాలానికి బ్రాహ్మణిదగ్గర డబ్బయి పోయింది. ఎవరూ దగ్గరికి చేరనివ్వలేదు. పొట్ట పోసుకోవటానికి గోపాలస్వామివారి

గుడిపక్క రథం దగ్గర చేరి యాచన ఆరంభించాడు.

ఇక్కడ నాగంభట్టు పాగా కోసెయ్యగా నీటిలో పడిపోయిన బాలవద్దిరాజు నిద్రా హారాలు లేకుండా ఆ బావిలో చాలాకాలం ఉన్నాడు. ఎన్ని కేకలు పెట్టినా ఆ కీకా రణ్యంలో ఆలకించేవారు లేరు. ఇంతలో ఒకనాడు గంగవాదిపట్నం రాజు అడవికి వేటకు పోయి, వేటకుక్కలకు నీరు పెట్టటానికిగాను ఈ పాడుపడ్డ బావిదగ్గరికి పరివారంతోకూడా వచ్చాడు. రాజుగారి నౌకర్లు చెంబుకు పాగా కట్టి నూతిలో వెయ్యగానే బాలుడు ఆ పాగా పట్టుకున్నాడు. చెంబు

పైకి లాగేటప్పుడు చాలా బరువుగా వుండటం చూసి నౌకర్లు చాలా ఆశ్చర్య పడ్డారు. వాళ్లధర్మాన బాలవద్దిరాజు ప్రాణాలతో బయటపడ్డాడు.

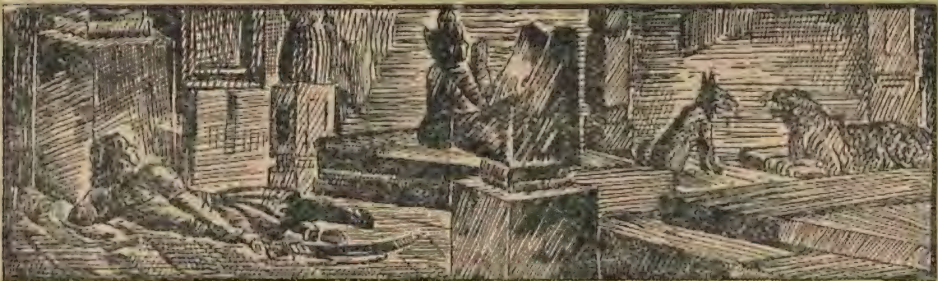
అతన్ని గంగవాదిరాజు తన ఊరికి తీసుకుపోయి అతని సమాచారమంతా అడిగాడు. బాలుడు అన్ని విషయాలూ చెప్పి, తాను పులిరాజుపట్నంనుంచి వస్తూ నుడిగాలికి బావిలో పడ్డానని చెప్పాడు. గంగవాదిరాజు బాలుడికి తన కుమార్తెను ఇచ్చి వివాహం చేస్తానన్నాడు. అందుకు బాలుడు తన తల్లిని మాయలఫకిరు చెర విడిపించనిదే పెళ్లాడననీ, తల్లితో తిరిగి వచ్చేటప్పుడు పెళ్ళాడుతాననీ చెప్పాడు. రాజుగారు సరేనన్నాడు.

ఒకనాడు రాజుగారు బాలవద్దిరాజుకు గోపాలస్వామివారి గుడి చూపించటానికి తీసుకువెళ్ళాడు. అక్కడ రథం దగ్గర

కూర్చుని ఉన్న బ్రాహ్మణ్ణి చూసి బాలుడు "నమస్కారమయ్యా, నా గంభోట్లూ," అన్నాడు. బ్రాహ్మడి మొహన కత్తి వేస్తే నెత్తురుచుక్క లేదు.

బాలవద్దిరాజు రాజుతో చెప్పి ఆ బ్రాహ్మడికి చాలా సహాయం చేయించాడు. మర్నాడు బాలుడు రాజుగారిచ్చిన కానూ కలుపుచుకొని మళ్లా బయలుదేరాడు. రోజల్లా నడిచాడు. చిలుకవాదిపట్టణం రెండుకోసులుండనగా చీకటి పడి పోయింది. చీకటిలో కాలు సాగక బాలుడు అక్కడే ఉన్న ఒక పాడుదేవళంలో పడుకున్నాడు. కాని ఆకలి దహించుకుపోతూ ఉండటంచేత అతనికి నిద్ర పట్టలేదు.

ఒక రాత్రివేళ ఒక నక్క, పులి దేవళం దగ్గర చేరి కమర్లు చెప్పకొ సాగాయి. బాలవద్దిరాజు వాటి సంభాషణ వింటున్నాడు. [ఇంకా వుంది]

పూర్వం ఓ హరిదాసు గారుండేవారు. ఆయన ఓ మద్దెలవాయించేవాణ్ణి, ఫిడేలు వాయించేవాణ్ణి జట్టుగా వెంటబెట్టుకుని, ఊరూరా హరికథలు చెప్పేవాడు. ఓ గ్రామం వెళ్లి అక్కడ ఊరిపెద్ద లందరితోటి తాము వచ్చిన సంగతి చెప్పేటప్పటికి, వాళ్లంతా ఉత్సాహంతో, ఆ దాసుగారిచేత వరసగా నలభై రాత్రిళ్లు సంపూర్ణ రామాయణం చెప్పించేటందుకు ఏర్పాటు చేశారు.

అయితే 'హరిదాసుగారికి, ఆ వాయిద్య గాళ్లకి, ఆ నలభై రోజులూ భోజనం ఎవరు పెట్టడం?' అనే ప్రశ్న వచ్చింది. హరికథ లంటే చెవులుగోసుకునే పేరిభొట్టుగారు చటుక్కున లేచి, 'ఇదో పెద్ద ఆలోచనా? నేనీ ఊళ్లో వుండగా దాసులు ముగ్గురూ మరొకరిని విస్తరి వెయ్యటానికి ఎంత మాత్రమూ వీలేదు.' అని నిక్కచ్చిగా చెప్పే శాడు. ఆయన హరిదాసులంటే చూపిన

గౌరవానికి ఊళ్లో వాళ్లంతా మెచ్చుకున్నారు. దాసులుకూడా సంతోషించారు.

కాని పేరిభొట్టుగారి పెళ్లాం పళ్ళమ్మకి వరాయి ఇంటికి భోజనానికి వెళ్ళటమంటే సరదా గాని ఒహళ్లని పిలిచి పెట్టడమంటే కిట్టేడికాదు. ముగ్గురు మనుష్యులకి నలభై రోజులు రెండుపూటలా వండి వడ్డించాలి అనేటప్పటికి అవిడకి గుండె గుభెలుమంది. 'నేను చేయలేనూ' అంటే మొగుడు ఒప్పుకోడని, వాళ్లంతట వాళ్లే లేచిపోయే ఉపాయం ఒకటి ఆలోచించింది.

'ఈవేళ ఏం వంట చేస్తావు?' అని భొట్టు అడిగినప్పుడు, పళ్ళమ్మ 'మొట్ట మొదటిరోజు గనక పిండివంటలతో పెద్ద విందు చేద్దాం. చక్కా గోధుమపిండి, చక్కెరా, నెయ్యా పట్టుకురండి' అంది. భొట్టు 'అనుకూల దాంపత్యమంటే ఇలా ఉండాల'ని సరుకులన్నీ పట్టించుకోచ్చాడు.

ఫాలింగి వెంకటరామచంద్రమూర్తి - మదరాసు.

పళ్లమ్మ వంట చేస్తూంటే, భొట్లు దాసులు ముగ్గురినీ కొంచెం ముందుగానే పిలుచుకొచ్చి సావట్లో కూచోబెట్టి వంట అయేలోపున ఊసుపోవటానికని దాసుగారి చేత కొన్ని దరువులు పొడించాడు. ఆయన పాడుతూంటే ఈయన తాళంవేయసాగాడు.

పళ్లమ్మ తనకి మొగుడికి పిల్లలకి మాత్రం సరిపోయే మామూలు వంట చేసి, మొగుడితో, 'ఏమండోయ్. వంటయింది, స్నానానికి లేవచ్చు' అని చెప్పింది. ఆయన దాసుల్ని లెప్పునిచెప్పి, మడిగట్టుకో మంటూంటే పళ్లమ్మ చటుక్కున, "అయ్యో నామతి మండా! విస్తరాకుల

మాట చెప్పడం మరిచిపోయానండీ!" అన్నది. 'ఐతేయేంటే' అంటూ భొట్లుగారు, కత్తి పుచ్చుకుని ఊరిచివర కాలవవార ఉన్న అరటికొట్టకు బయలుదేరి వెళ్లేడు.

మొగుడుతెచ్చిన గోధుమపిండితో పళ్లమ్మ గోధుమగవ్వలు చేసి పాకం పట్టింది. కొంచెం ముద్ద మిగిల్చి ఆ పిండితో మనిషి ఆకారంలో మూడు బొమ్మలుచేసి పిటపిడ కూచోపెట్టింది. పళ్లమ్మకి నలుగురు కొడుకులున్నారు. తమాషాగా కనబడుతూవున్న పిండిబొమ్మల్ని చూసి ఆ పిల్లలు, "అమ్మా, వీళ్లెవరే?" అని అడిగారు.

అప్పుడు పళ్లమ్మ సావిట్లో ఉన్న ముగ్గురు దాసులికీ వినపడేటట్లు పిల్లలతో, "అ మొదటాయన హరిదాసు. రెండో ఆయన మద్దిలదాసు. మూడో ఆయన ఫిడేలు దాసు" అని బొమ్మలకి పేర్లుపెట్టి చూపింది. దాసులు ముగ్గురికీ లోపలున్న బొమ్మల మాట వింటెలును? తమ మాటే అవిడ పిల్లలతో చెపుతోందనుకున్నారు.

పిల్లలు మళ్ళీ పిండిబొమ్మలకేసి చూపి "అమ్మా, వీళ్ల నేంచస్తావే!" అని అడిగారు. "సరిసరికాగిన మానెలోపడవేసి ముగ్గుర్నీ దోరగా వేయస్తాను" అని పళ్లమ్మ చెప్పింది.

ఆ మాటవిన్న దాసులు ముగ్గురూ, తమని అవిడ నూనెలో వేయిస్తా నంటోం దేమిటని తెల్లబోయి, ఇంకా ఏమంటుందో నని చెవులు అప్పగించి కూచున్నారు.

“వేయించిన తర్వాత, ముగ్గుర్ని పాకం పట్టి మీకు పెడతాను!” అని మళ్లీ దాసు లకు వినపడేటట్లు పిల్లలతో చెప్పింది.

పెద్దపిల్లవాడు, మొదటిబొమ్మను చూపిస్తూ, ‘అమ్మా, నేను ఆ హాదాసును తింటానే!’ అన్నాడు. రెండోవాడు రెండో బొమ్మ చూపెడుతే, ‘నేను మధ్యదాసుని తింటానే!’ అన్నాడు. మూడోవాడు, ‘ఐతేనేను ఫిడేలుదాసుని తినేస్తానే!’ అని అరిచాడు.

ఈ మాటలు వింటూన్న దాసులకి ఆ పిల్లలు తమను తినేస్తారేమోనని బెదురు పుట్టింది. వీళ్లు రాక్షసులు కాదు గదా! అని భయం కలిగింది.

ఇంతట్లో పళ్లెంబాగరి నాలుగో కుర్రాడు, “అమ్మా, ఈ దాసుల్ని అన్నయ్యల కివ్వ వద్దే. ముగ్గుర్ని నేనే మింగేస్తానే!” అంటూ మారాం చేశాడు. దానితో సావిట్రి ఉన్న దాసులకి ఆనుమానం తీరిపోయింది. అది బ్రహ్మరాక్షసి ఇల్లేఅని, అక్కడుంటే తమని వాళ్లు నిజంగా తినేస్తారనీ తారెత్తి, దాసులు

ముగ్గురూ పరుగుచుచున్నారు. పక్క ఈరు చేరుకునేదాకా వాళ్లు వెళ్ళితిరిగి చూడలేదు.

భొట్టుగారు విస్తరాకుల కట్టతో ఇంటికి వచ్చి ‘దాసులేరే?’ అని భార్యని అడిగాడు.

ఏమీ ఎరగనిదానికిమల్లే, అవిడ ‘ఏం? సావిట్రి లేరా?’ అని ఎదురుప్రశ్న వేసింది. వాళ్లు బయటికి వెళ్లి ఉంటారనీ, వస్తారనీ భొట్టు చాలాసేపు కనిపెట్టుకు చూశాడు. వాళ్లేప్పటికీ రాకపోవటంవల్ల అఖరికి తను భోజనానికి లేచాడు. ఆ దాసులు అతడుగా ఎందుకు వెళ్లిపోయారో, ఎక్కడికి పోయారో భొట్టు గారికి గానీ, ఊళ్ళో వాళ్ళకి గానీ అప్పటికీ, ఇప్పటికీ తెలియనే తెలియదు.

బంగారు గొట్టె

అనగనగా ఒకరాజు. ఆ రాజుకి ఇద్దరు భార్యలు. పెద్దామెకు ఒక కూతురు. ఆ అమ్మాయి రూపవతి. ఆమె అందాన్ని గురించి విని, దేశదేశాలనించి రాజకుమారులు ఆమెను పెళ్ళాడవలెనని వచ్చేవారు. అయితే, అసూయగల చిన్న రాణి ఏదో ఒక అడ్డుపుల్ల వేసి, ఒక్క సంబంధమూ కుదరనిచ్చేదికాదు. అందు చేత, రాజకుమారి పెళ్లి నిలిచిపోయింది.

ఆ పిల్లను ఇంకా ఏడిపించాలెననే దురుద్దేశంతో. చిన్నరాణి మరొక కృత్రిమపు ఆలోచన చేసి, రాజు మనస్సుకి నచ్చేటట్టు చెప్పింది: “మన అమ్మాయికి ఎన్నో సంబంధాలు వస్తున్నాయి, పోతున్నాయి. కాని, ఎన్నాళ్లకూ పెళ్లి కావటం కనపడదు. ఒక లాగ చేస్తే బాగుంటుందని నాకు తోస్తున్నది. ఏమిటి అంటే—పాతాళంలో ఒక భవనం కట్టి, మన తోటలోనించి ఆ

భవనానికి మెట్లు కట్టించాలి. తోటలో జలకమాడే కొనేరున్నది చూచారా, ఆ కొనేటిలోనే మెట్లు దిగే గుమ్మం ఒకటి అమర్చాలి. గుమ్మం నీటిలోపల మునిగి వుంటుంది కనక, బ్రహ్మ రుద్రుడుకూడా భవనం ఎక్కడ వున్నదీ కనుక్కోలేడు. పోతే, అమ్మాయిని ఆ రహస్యభవనంలో ప్రవేశపెట్టి, చూడవచ్చే రాజకుమారులందరనూ ఆమెను తనిపెట్టమందాలి. మూడు రోజులలో కనిపెట్టగలిగితే పెళ్లి చేయడం, లేనివక ముందు తల కొట్టి గుమ్మానికి కట్టడమున్ను.”

ఇది విని రాజు, “సరే, నీ ఇష్టప్రకారం ఏర్పాటు చేయించు” అన్నాడు.

త్వరత్వరగా చిన్నరాణి ఏర్పాటులన్నీ పూర్తి చేయించింది. ఓడిపోయిన రాజకుమారుల తలలు కొట్టి కట్టడానికి వేరే ఒక మందిరంకూడా కట్టించింది. ఆ

ప్రకారం చాటింపు వేయించింది. ఆ చాటింపు విన్నప్పటినించి చాలామంది రాజకుమారులు వచ్చారు. రాజకుమారిని ఒకళ్లూ కనుక్కోలేకపోయారు. వాళ్ల తలకాయలు వరసగా ముందిరపు గుమ్మానికి వేలాడకట్టించింది చిన్నరాణి.

* * *
ఆ సమీపంలోనే మరివక రాజుకి ముగ్గురు కుమారులు. అందులో పెద్దవాడు ఒకనాడు తండ్రివద్దకు వెళ్లి, "నాయనా!- మన పొరుగురాజు కుమార్తెను రహస్య ముందిరంలో వుంచి, కనుక్కొన్న వాళ్లకు ఆమెనిచ్చి పెళ్లిచేస్తామని చాటింపు వేశారు. ఆమెను కనుక్కోగలిగితే, పెళ్లి అవుతుంది. పేరూ వస్తుంది. కనుక, పోయిరావటానికి అనుమతి తెలుపవలసిం"దని కోరాడు.

అందుకు తండ్రి "అబ్బాయీ! ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన పరీక్ష. ఇందులో నెగ్గి రావట మనది ఉండనే ఉండదు. ప్రాణానికే మోసం వచ్చిన తరువాత ఇక పెళ్లిమిటి? ఇప్పటికి ఎంతోమంది రాజ కుమారులు వచ్చారు. ఓడిపోవటంవల్ల వాళ్ల తలలు కొట్టి వేలాడదీశారు. అందు చేత, నువ్వు వెళ్లడం నాకు ఎంతమాత్రం ఇష్టంలేదు" అని చెప్పాడు.

ఎన్ని విధాల చెప్పినా రాజకుమారుని చెవికి ఎక్కలేదు. ఏమయినా సరేనని బయలుదేరి వెళ్లాడు. మూడు రోజులూ తెగ వెతికినప్పటికీ, రాజకుమారి జాడ కనపడింది కాదు. గడువు దాటగానే తక్కిన రాజకుమారుల తలలతోపాటు అతని తలకూడా గుమ్మానికి వేలగట్టారు.

ఇతను ఎన్నాళ్లకూ ఇంటికి రాకపోవటం చూచి, చనిపోయి వుంటాడని తల దండ్రులు నిశ్చయించుకొన్నారు. రెండవ వాడుకూడా స్వయంవరానికి పోయి వస్తా నన్నాడు. తండ్రి వద్దని చెప్పినా వినక, ప్రయాణమై వెళ్లాడు. ఇతను కూడా

పరిశీలో నెగ్గలేకపోయేసరికి, తల కొట్టి గుమ్మానికి కట్టారు. కొన్నాళ్లు చూచి, కడసారివాడుకూడా బయలుదేరాడు.

కొడుకు లిద్దరూ చనిపోవటంవల్ల విచారంతో తండ్రి పోవద్దని మరీమరీ చెప్పాడు, కాని చిన్నవాడు అమాటను చెవినిపెట్టక ప్రయాణమయినాడు.

చిన్నవాడు చాలా తెలివయినవాడూ, యుక్తిపరుడున్ను. దారిలో ఒక పట్నం చేరుకొని, అక్కడ పేరుపడిన ఒక బంగారు పనివానివద్దకు వెళ్లాడు. వాని చేతికి రెండు సంచీల బంగారం ఇచ్చి, దానితో తను పట్టేటంత ఆకృతిలో ఒక

అందమయిన గొర్రె విగ్రహం చేయమని చెప్పాడు.

మరునాటి ఉదయానికల్లా బంగారు గొర్రె తయారైంది. అదీచూచి చిన్నవాడు సంతోషించి, "వేయి పనివాడా! విగ్రహం చాలా బాగా వున్నది. దీనిని రాజుగారి వద్దకు తీసుకుపోయి, 'ఇది రాజకుమారికి బహుమానంగా తెచ్చానండి' అని చెప్పు" అని పనివానితో చెప్పి, ఎవళ్ళూ చూడకుండా తను ఆ విగ్రహంలో దాగాడు.

అద్భుతమయిన ఈ విగ్రహాన్ని చూచి రాజుగారు చాలా మెచ్చుకొని, పనివానికి పదివేల వరహాలు ఇచ్చారు. రాజాజ్ఞ ప్రకారం, ఆ గొర్రెను తక్షణమే రాజకుమారిపుండే రహస్యమందిరానికి తీసుకుపోయి ఒక పెద్ద మేజాపయిన పెట్టారు.

ఈ అపురూప విగ్రహాన్ని చూచి ఆమె చాలా ఆనందించింది. విగ్రహానికి గల కన్నులలోనించి చిన్నవాడు రాజకుమారిని చూచిచూచి, ఆమె సొండర్యానికి అతను మురిసిపోతున్నాడు.

రాజకుమారికోసం రోజూ భోజన సామగ్రి తెచ్చి, ఒక బిల్లిమీద అమర్చేవారు. విగ్రహంలోఉన్న చిన్నవాడు అకలికి

తాళలేక, అర్ధరాత్రివేళ బయటకువచ్చి రాజకుమారివదిలిన పదార్థాలన్నీ తిసివేసి, మళ్ళీ ఎప్పటిలాగా విగ్రహంలో దూరిపోయే వాడు.

ఈ చిత్రమేమిటా అని ఆమె ఆలోచించి, చివరకు ఒకరాత్రి మేలుకొని వుండెసరికి డొంగ దొరికిపోయాడు.

చిన్నవాడిని చూడగానే రాజకుమారి, అతని అందానికి అబ్బురపడిపోయింది. అతనిని తప్ప మరెవ్వరిని పెళ్లాడనని నిశ్చయించుకొన్నది. అయితే ఈ కొరిక నెరవేరడం ఎలాగ?—

ఉపాయశాలి అయిన చిన్నవాడు ఒక వన్నాగం వన్నాడు. అతను చెప్పిన ప్రకారం, రాజకుమారి గొర్రెకాలు ఒకటి విరగగెట్టి, ఆ విగ్రహాన్ని మరమ్మత్తుకు పంపమని తండ్రికి కబురుపెట్టింది. విగ్రహాన్ని తీసుకుపోయేటప్పుడు చిన్నవాడు దానిలోపల దూరి బయటకు వచ్చేశాడు. ఈసారి బంగారు పనివానితో 'విగ్రహానికి కాలు మరమ్మత్తుచేసి, ఖాళీగా పంపివేయి' అని చెప్పాడు.

ఇప్పుడు రహస్య మందిరానికి దారి తెలుసుకొన్న చిన్నవాడు రాజుగారిదర్బనం

చేసి 'మీ అమ్మాయిని పెళ్లాడవచ్చాను' అని చెప్పాడు. 'చిన్నవాడా! మీ అన్నలు ఇద్దరూ వద్దంటే వినక నిష్కారంగా చేసిపోయారు. ఈ పరీక్ష ప్రమాదమైనది. వద్దు నాయనా' అని అనేక విధాల బోధించాడు. కాని చిన్నవాడు లొంగలేదు.

ఏమీ ఎరగనట్టు పచారుజేస్తూ, చిన్నవాడు తోటలోకి వెళ్లాడు. చిన్నరాణి నీడ లాగ అతనివెంట ఉంటూనే వుంది. చిన్నవాడు కొలనువద్దకు వెళ్లాడు. ఆ నీరు తోడించివేయమన్నాడు. రాణి అతనిని అటంకపరుప బోయింది. కాని వీలు కాలేదు. నీరు తీసివేశారు.

'ద్వారం తెరువు' మన్నాడు చిన్నవాడు. రాణి తెరవక తప్పింది కాదు. ఇద్దరూ మెట్లు దిగారు. ఇక రహస్య మందిరం ప్రవేశిస్తారనగా, 'అబ్బాయి ఇక్కడేవుండు. అయిదు నిమిషాలలో వచ్చి నిన్ను తీసుకు వెళతా'నని చెప్పి రాణి లోపలకు పోయింది. రాణి మళ్ళీ ఒక యుక్తి పన్నింది. రాజకుమారికి తక్కిన చెలికత్తెలకూ తేడా తెలియకుండా అందరివేతా ఒకే మోస్తరు దుస్తులు వేయించింది. చిన్నవానిపద్ధకు వచ్చి, 'అబ్బాయి! ఇందులో రాజకుమారి ఎవరో తెలుసుకోగలిగితే, ఆమెను నీకిచ్చి పెళ్ళిచేస్తాము. లేకుంటే తలకొట్టి గుమ్మానికి కడతాము' అన్నది.

ఇదివరకు పరిచయమున్నది గనుక, రాజకుమారి ఫలానా అని అతనికి తెలియనే తెలుసు. అయినా చిన్నరాణికి జవాబు చెప్పటానికి ఆమె యుక్తికి మించినయుక్తి చేశాడు. తనపద్ధవున్న బంగారపు తునకలు

నేలమీద విసిరాడు. చెలికత్తె లందరూ వాటిని ఏరుకోబోయారు. రాజకుమారి మాత్రం వాటికోసం ఆసపడక అలా నిలుచుకునే వున్నది. చిన్నవాడు రాజకుమారి చేయి పట్టుకున్నాడు.

ఇదంతా కనిపెట్టి చూస్తున్న రాజు చిన్నవానికి రాజకుమారికి పూలదండలు వేసి, దీవించాడు. చిన్నవాడి తలదండ్రు లనుకూడా రప్పించి, అతి వైభవంగా కూతురికి వివాహం చేశాడు.

రాక్షసిబుద్ధులుగల చిన్నరాణి ఇప్పటి వరకూ మందిరానికి తొంభైతొమ్మిది తలలు కట్టింది. చిన్నవాని తలకాయ కొట్టించి తన సరదా తీర్చుకుండా మనుకున్నది. కానయితే, రాణి దుర్మార్గాన్ని గమనిస్తున్న రాజు, ఆమె తలనే సరికించి ద్వారానికి కట్టించి, నూరు పుర్రెల దండను పూర్తి చేదామనుకున్నాడు. కాని రాజకుమారుడు వినలేదు. ఆమెను రక్షించమన్నాడు.

ఒకనాడు బ్రహ్మదేవుడు ముసలివాని రూపంతో గంగానది ఒడ్డున కూర్చుని, ఆ గట్టునవుండే దర్శపాచలు పీఠి ముళ్లు వేస్తున్నాడు. ఆ దోపిసే పోతున్న ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు ముసలివాణ్ణి చూసి, “ఇదెమిటి తాతయ్యగారూ! మీరు చేస్తూ వున్న పని చాలా చిత్రంగా కనపడు తున్నది. ఆ గడ్డిపాచలకు ఎందుకు అలా ముడులు పెడుతున్నారు?” అని అడిగాడు.

దానికి తాత, “అబ్బాయి. ఇవి ఉత్త ముడులు కావు; బ్రహ్మముడులు. కాశీలో వున్న పిల్లకి, రామేశ్వరంలో ఉన్న పిల్ల వాడికి, గయలోవున్న పిల్లకి, ద్వారకలో పిల్లవాడికి—ఇలా ఏ పిల్లకూ ఏ పిల్లవానికి ఘటన వుంటుందో చూచి, ఈ దర్శలతో బ్రహ్మముడులు వేస్తున్నాను” అని, పని చేసుకొంటూనే సమాధానం చెప్పాడు.

ఇదంతా యువకునికి విద్వార మనిపించింది. “ఏమిటయ్యా, ఎక్కడో కాశీలో పిల్లకూ రామేశ్వరంలో పిల్లవానికి కలిపి నీ ఋష్టం వచ్చినట్టల్లా ముడివేయడ మేమిటి? పైగా, ఆప్రకాంము జరిగి తీరు తుందని నమ్మమంటా వేమిటి? మరైతే, నాకు పెళ్లికాబోయే పిల్ల ఎక్కడ వున్నదో చెప్పు చూదాం” అని కవ్వించి అడిగాడు.

తాత చిరునవ్వు నవ్వుతూ, “ఇవేమీ అబద్ధాలు కావేయి. ఏ చ్చి నాయనా!—మరి బ్రహ్మరాతంటే ఏమిటనుకొన్నావు! నేను వేసిన ఈ ముడులు తప్పిపావడమే జరిగితే, ప్రపంచమే తలకిందులవుతుంది. కనుక, అటువంటి సంశయం ఎన్నడూ మనస్సులో పెట్టుకోకు” అని బదులు చెబుతూ, అయిన తను వేసిన ముడులలో నించి రెండింటిని వెతికి తీసి, “అబ్బాయి! హరిద్వారానికి దగ్గరగానున్న ఒకగూడెంలో

శ్వపచుడనే ఛండాలు డొకడు కాపురముంటున్నాడు. వాడి కూతురే నీకు భార్య కాబోతున్నది. ఇది దాని పూర్వజన్మ సుకృతం!” అని చెప్పి తాత మళ్ళీ తన పని తరు చూచుకొంటున్నాడు.

ఈ మాట వినేసరికి, యువకునికి మంబెత్తుకువచ్చింది కోపంపట్టలేక, చిందులు తొక్కుతూ, తాతను చెడమడా తిట్టాడు. “నీ బ్రాహ్మమూడి యేమిటో నీ కబుర్లేమిటో చూస్తాలే నాకు మాలిపిల్ల పెళ్లాం అవుతుందంటావా, మహావిరిగివున్నట్టు! ఏమైనా సరే, నేను బ్రాహ్మణపిల్లను చేసుకోలేక పోయినట్లయితే, నన్ను ‘శర్మా’ అని పేరు

పెట్టిపిలవనేవద్దు...” అని మండిపడుతూ వెళ్లిపోయాడు. యువకుని తొందరపాటూ, అవివేకమూ చూచి తాత తనలో నవ్వుకొన్నాడు.

శర్మ ఇంటికి వెళ్లాడేకాని, మనస్సు సైమితంగా లేదు. తాత చెప్పిన మాట పయిన నమ్మకం లేదని పైకి అన్నప్పటికీ, తన పెళ్లినిగురించి ఏమి జరగబోతుందో నని అతనికి భయంగానే వున్నది.

అందుకని, అతను ఎన్నెన్నో కష్టాలుపడి రెండొకంటివానికి తెలియకుండా. హరిద్వారం చేరుకొన్నాడు. ఆ పూరిలో భోగట్టా చేయగా, సరీగా తాత చెప్పిన ప్రకారమే, మాలగూడెంలో శ్వపచుడనే వాడు ఉన్నట్టూ, వానికి ఒక అడవిల్ల ఉన్నట్టూ తెలియవచ్చింది.

ఇప్పుడు శర్మకు భయం మరీ ఎక్కువై ఏమీ తోచింది కాదు. ‘ఇక యిది పనికాదు. ఆ పిల్లను చంపించి గంగలో పారవేయించినట్లయితే పీడ వదిలి పోతుంది. తాత రాసిన రాత తప్పి పోతుంది’ అని చివరకు యోచన చేశాడు. ఆ పూరిలో వెళ్లివాణ్ని రహస్యంగా పిలిచి, “ఫలానా శ్వపచుడి కూతురుని చంపివేస్తే,

నికు గొప్ప బహుమానం ఇస్తాను” అని చెప్పాడు.

ఇటువంటి గిరాకీ తగిలినందుకు వెట్టి వాడు ఎంతో ఉత్సాహపడ్డాడు. తనకు గొప్ప బహుమానం వస్తుంది, బాగానే ఉంది. కాని డబ్బుకొనం ఆశపడి, తన వూరిలో ఒక శిశువును చేతులారా చంపడమంటే మాటలా? ఇది ఒక పెద్ద సమస్య అయి కూర్చున్నది.

అప్పుడు వాడు బాగా ఆలోచించగా, తనకు బాధించని ఒక వుపాయం మనసుకి తట్టింది. శిశువు పట్టెటంత మేడరతొట్టె ఒకటి తయారుచేయించాడు. తన చాక చక్కంవల్ల, ఎవళ్ళూ లేని సమయం చూచి శ్వపచుడి యింటిలో ప్రవేశించి శిశువును ఇవతలకు తీసుకువచ్చాడు.

తరువాత మేడరతొట్టెలో ఆ పిల్లను పడుకోబెట్టి, సమ్మకంకొనమని ఆ తొట్టె శర్మకు చూపించాడు. ఆ తొట్టెనూ, శిశువునూ కనులారా చూడగానే శర్మకు ఆనందమయిపోయింది. వెట్టివాని తెలివి తేటలకు అతను చాలా మెచ్చుకున్నాడు.

“సరే అబ్బాయి! ఇంతవరకూ నువ్వు చేసుకువచ్చిన పని బాగానే ఉంది. ఇక

ముందు జరగవలసిన పని కష్టసాధ్యమయింది. శిశువుతో వున్న ఈ తొట్టెను బ్రహ్మరుద్రుడికి కూడా తెలియకుండా నదిలో వదిలేసి రావలసింది. ఇదుగో, నీకోసం బహుమానం కనిపెట్టుకొనివుంది” అంటూ శర్మ వాడిని ప్రోత్సాహం చేశాడు.

వాడు ఉరుకులు వేసికొంటూ అపిల్లను నదిలో వదిలివేసవచ్చి, శర్మవద్ద తన బహుమతి పుచ్చుకుని వెళ్ళిపోయాడు. అంతటా శర్మ, ఎంతో భారం వదిలినట్టు సంతోషించి, ఇల్లు చేరుకోని, అప్పటినించి నిశ్చింతగా వుంటున్నాడు.

* * *

శర్మను ఒక ఇంటివాణ్ణి చెయ్యూతనే తాప
త్రయంతో, అతని తలిదండ్రులు సంబం
ధాలకోసం వెతిక సాగారు. ఓ సంబంధం
కుదిరిందికూడా. కాని తీరా ముహూర్తం
నిశ్చయించుదామనుకొనేసరికి పిల్ల తల్లికి
ప్రాణంమీదికి వచ్చింది. అంతటితో ఆ
సంబంధం పోయింది. ఆ తరవాత
ఇంకొకరు పిల్లనిస్తామని వచ్చారు. అంతా
స్థిరపరుచుకుని పిల్లతండ్రి వాళ్ల యింటికి
చెరుకోగానే హఠాత్తుగా జ్వరంవచ్చి వచ్చి
పోయాడు. ఆ దెబ్బతో ఆ సంబంధం
పోయింది. కొన్నాళ్లు ఎవ్వరూ రాలేదు.
చివరకు, డబ్బు కస్తామని ఆశపెట్టి ఒక

శ్రోత్రియుల కుటుంబంలోనే పిల్లను
మాట్లాడుకున్నారు. కాని ముముహూర్తం
వేళకు, విషపుతేలు కుట్టి, ఆ అమ్మాయి
పీటలమీదనే చనిపోయింది.

అది మొదలుకుని, శర్మకు 'సుడిగాడు'
అని పేరుపడిపోయింది. ఎన్ని ప్రయత్నాలు
చేసినా, ఒక్క సంబంధంకూడా రాకుండా
పోయింది. 'అయ్యో, శుర్రవానికి అసలు
కల్యాణయోగమే లేదు కాబోలు' అని
అతని తలిదండ్రులకు బెంగ పట్టుకుంది.
ఇదంతా చూచి, శర్మకే విరక్తి కలిగింది.

ఇలా వుండగా, ఒకరోజున శర్మ తలి
దండ్రులవద్ద సెలవు తీసుకొని దేశాంతరం
బయలుదేరాడు. పోయి పోయి, కొన్నాళ్లు
కల్లా అతను కాశీపట్నం చేరుకొన్నాడు.

శర్మ కాశీలో డిగ్రీనరోజున, అక్కడ
గొప్ప వర్తం కూరిన, రాత్రి కన్నూ మిన్నూ
కనపడని చీకటి కమ్మివేసింది. ఒళ్లూ,
ఒట్టలూ తడిసిపోవటంచేత, చలితో అతను
ఒక వంచనుచేరి, నిలబడ్డాడు.

ఇంతలో ఇంటియజమాని భోజనమయి
వాళ్లొకరి వచ్చేసరికి, శర్మ కనపడ్డాడు.
అతనెవరో వాకబుచేసి, ఫలానా అని

తెలియగానే లోపలకు తిసుకువెళ్లి, మర్నాడ చేసి, సదుపాయంగా భోజనం ఏర్పాటు చేశాడు.

ఇంటి యజమానికి ఒక కూతురున్నది. యుక్తవయస్సు వచ్చిన పిల్ల కావటంచేత ఆమె వివాహాన్ని గురించి ఆతను ఆశ్రంతో ఉన్నాడు. ఇప్పుడు శర్మను చూడగానే, 'కుర్రవాడు చక్కటివాడు, అన్నివిధాలా తగిన సంబంధం. ఇది యేదో దైవికంగా తటస్థపడింది' అని ఆయనకు తేచింది.

క్రమంగా ప్రసంగంలో, పిల్లవాని కుటుంబపు భోగట్టాలూ, అన్నిపాస్తుల వివరాలూ అన్నీ అడిగి తెలుసుకున్నాడు. ఆయన అనుకున్నట్టుగా దేనికదే సరిపోయింది. అప్పుడు తన పుద్గేశం పిల్లవానితో చెప్పి ఆతని పుద్గేశం చెప్పమన్నాడు.

పెళ్లయితే చాలునని కనిపెట్టుకునివున్న శర్మ తక్షణమే తన సమ్మతి తెలిపాడు. త్వరలోనే సుముహూర్తం పెట్టించాడు. శర్మకూ, అవధానులుగారి అమ్మాయి అన్నపూర్ణకూ కాస్త రీత్యా వివాహం జరిగింది.

* * *

వివాహం పూర్తికాగానే, నూతన దంపతులు పెద్దలకు సమస్కరించారు. తరవాత దేవుడి పితంవద్దకు వెళ్లారు. దేవుని పితానికి పక్కనే ఒక మేదర తొట్టె వేలాడుతూ వున్నది. అది కంటపడగానే, శర్మకు గుండె గతుక్కుమన్నట్టుయింది. నిజానికి, శర్మకు తొట్టెమీదనేగాని పిల్లమీద దృష్టి లేకపోయింది. "ఆ తొట్టె యేమిటండి మామగారూ!" అని ఆతను అశ్రంగా అడిగాడు.

దానికి అవధాన్లుగారు, "నాయనా, శర్మా! ఆ తొట్టె సామాన్యమయింది కాదు. దేవీ ప్రసాదం. మాకు చిరకాలం

సంతతిలేక, అన్నపూర్ణావేనికి మొక్కుకొన్నాము. ఒకనాడు దేవి మీ అత్తగారికి కలలో కనపడి, 'త్వరలోనే మీకొక ఆడ శిశువు లభిస్తుంది. ఆమెకు నా పేరు పెట్టి పెంచుకో' మని చెప్పి అంతర్ధానమయింది. మరొకొద్దిరోజులకే, నేను గంగలో స్నానం చేస్తూవుండగా ఈ తొట్టెనాదగ్గరకు కొట్టుకువచ్చింది. మూత తీసి చూచేవరకు, ఏడాది నిండని పాపాయి అందులో వున్నది. ఇదంతా ఆ దేవి అనుగ్రహమేకదా అనుకుని, వరప్రసాదంగా దొరికిన పాపాయికి దేవి పేరు పెట్టుకుని, అల్లారుముద్దుగా పెంచుకున్నాము. ఆ దేవి

దయవల్లనే అప్రయత్నంగా నీవు మా ఇంటికి రావటం, మా అన్నపూర్ణను నీకు ఇచ్చి ధన్యులం కావటమూ జరిగింది. ఆనాటినించి మేము దేవునితోపాటు ఆ తొట్టెనుకూడా పూజించటం, మా కుటుంబ ఆచారంగా పెట్టుకొన్నా" మని చెప్పాడు.

ఈ గాథ వినేసరికల్లా శర్మ మనస్సు వికలమయిపోయింది. ఈ అన్నపూర్ణ అక్షిరాలా, హరిద్వారంలోని శ్వప్రమడి కూతురే అని మనస్సుకి రూఢి అయింది. అయితే, ఇప్పుడు జరిగినదానికి చేసే దేమిటి?—

శర్మ యిక మామతో ఏమీ మాట్లాడలేదు. భార్యవలెక కన్నెత్తి చూడలేదు. యిక ఆరాతికి రాత్రే పట్టకయినా తెలియకండా తన గ్రామం పొదామనిబయలుదేరాడు. తెల్లవారేలోపల దారిమధ్యని ఒక సత్రందగ్గరికి చేరుకున్నాడు. అతనికి మనస్సులో ఆ వేదనవల్ల తీవ్రమయిన జ్వరం వచ్చేసి, సంధికూడా పుట్టింది. డిక్టా మెక్టా లేకుండా, పాపం శర్మ, తీవ్రమయిన జ్వరంతో ఆ సత్రంలోనే మిక్కిలి బాధపడుతూ వున్నాడు.

* * *

బుద్ధికుశలత గల అన్నపూర్ణ భర్త మనస్తత్వాన్ని మొదటనే గ్రహించింది. అతనిలో కలిగినమార్పు, వైరాగ్యభావమూ కూడా గుర్తించింది. అతనికి మనసులో ఏదో అపాహ కలగటమే ఈ విరక్తికి కారణమయివుంటుందని నిశ్చయించి, ఆ అపాహ అతని మనసులోనించి తొలగించి తీరాలని రూఢిపరుచుకొన్నది.

ఆ రాత్రి ఆమెకూడా నిద్రపోలేదు. భర్త లేచి బయలుదేరగానే అతనికి తెలియకుండా ఆమె వెంటబడించింది. అతనితోపాటు ఆమె కూడా సత్రం చేరుకున్నది.

సత్రములో ప్రమాదస్థితిలో పడివున్న శర్మకు రాత్రనక పగలనక సమస్తమయిన ఉపచారాలూ చేసింది. ఆమె చేతి చలువ వల్ల త్వరలోనే అతనికి నిమ్మళ్ళించింది. తనకు ఉపచారము చేసిన పిల్ల ఫలానా అనే సంగతి శర్మకు గుర్తేలేదు. ఏమీ అంటే మామగారి యింటిలో తొట్టై కంట పడినప్పటినించి, నిజానికి, అతనికి మతి స్తిమితం లేకనే పోయిందని చెప్పవచ్చు.

అయినా, అన్నపూర్ణ అతనికి పథ్య పానాలు అమర్చిపెట్టగా, కొన్నాళ్ళకు తేరు

కొనిశర్మ మళ్ళీ మనలోకంలోపడ్డాడు. ఆమె తనకు చేసిన సేవకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఆమె తనను విడవకుండా పరిచర్య చేయటం చూచి, ఆమె పయిన ప్రేమ, అనురాగం ఎక్కువయినవి. ఇలాంటి పిల్ల తనకు భార్యకావటం నిజంగా అదృష్టమని భావించి, తన వృద్ధేశం ఆమెకు తెలిపాడు.

ఆమె సందేహిస్తూ, 'ఇంకా మీకు పెళ్లి కాలేదా?' అని అడిగింది. దానికి శర్మ "నాకు ఇదివరకు పెళ్లయిన మాట వాస్తవమే. కాని విరక్తిభావంచేత ఆ సంబంధం వదులుకోవలసి వచ్చింది. నాకు నచ్చిన పిల్లకోసం వెతకటానికని బయలుదేరగా

నా మనస్సులో ఉద్దేశానికి సరిగా నీవు కన పడ్డావు,” అన్నాడు.

“మీకు ఎప్పుడయినా మళ్ళీ విరక్తిభావం కలుగుతుందేమో. అపాటిదానికి పెళ్లి చేసుకోవడమెందుకు, విడిపోవడమెందుకు?” అని అన్నపూర్ణ ప్రశ్నచేసింది.

అందుకు శర్మ “నెను ఎన్నడూ నెన్ను విడనాడనని ఒట్టు చేసుకొంటున్నాను. మనసు కలిసిన సంబంధానికి విడిపోవడమెలా జరుగుతుంది!” అని ఆమెతో నమ్మబలికాడు.

మరునాడు ఆఫూరి ఆలయంలోనే వివాహానికి ఏర్పాటుయింది. సూత్రధారణ జరిగే సమయాన, ఆమె మెడలో శర్మకు మంగళ సూత్రాలు కనపడే సరికి అతనిలో కోపమూ, ఆశ్చర్యమూ రెండూ ఒక్కసారిగా ఉద్బోధింపయి.

అన్నపూర్ణ అతని చేయి పట్టుకొని చిరు నవ్వుతో, “నాకూ ఇదీవరకు పెళ్ళయిన మాటనిజమే. వైరాగ్యంచేత ఆ సంబంధం వదులుకోవలసి వచ్చింది. నచ్చిన వరుని కోసమని బయలుదేరాను. ఇప్పుడు నా మనస్సులో అనుకోన్న లక్షణాలన్నీ మీలో కనపడ్డాయి...” అని అనేసరికి, శర్మ ఆమెను ఫలానా అని గుర్తించ గలిగాడు. జరిగిన చరిత్ర అంతా జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని, అతను సిగ్గుపడ్డాడు. నిలకడమిద నిజానిజాలు తెలిసినతరువాత, అతని మనస్సులో బాధ పూర్తిగా తొలగిపోయింది. అన్నపూర్ణ నిజంగా వరప్రసాదిన అని నమ్మి, ఆమెను పూర్తిగా ప్రేమించాడు. నాటనించి ఆ దంపతులు ఎట్టి అరమరికా లేకండా చిలకా గోరింకలలాగ సంసారం వదులు కొంటున్నారు.

వాక్కుద్ది కథ

పూర్వ కాలమందు ఒక ఊరిలో ఒక పిల్లవాడు ఉండేవాడు. అది యేమి మహిమోకాని, అతని నోటివెంట ఏమాట వచ్చినా సరే, అక్షరాలా అప్రకారం జరిగి తీరేది. ఈ కారణంచేత అందరూ, ఆ పిల్లవానిని 'వాక్కుద్ది' అని పిలిచేవాళ్లు.

ఒకరోజున, అతని చెల్లెలు 'అన్నయ్యా! తోటలోకివెళ్లి మామిడిపళ్లు కోసుకొందాము రా' అని చెప్పి తీసుకుపోయింది. చెట్టు నిండా పళ్లున్నాయి కాని, చేతికి అందటం లేదు. పోనీ పాడుగాటి కర్ర దొరుకుతుందేమోనని వాక్కుద్ది వెతికాడు. కర్ర కనపడలేదు గాని, ఒక రాయి దొరికింది. 'భేష్, బాగున్న' దనుకుని గురిచూసి, వాక్కుద్ది ఆ రాయి పండువేపు విసిరాడు.

పండు ఎప్పుడు కింద పడుతుందా. ఎప్పుడు తిందామా అని అతని చెల్లెలికి నేరూరిపోతున్నది. అమె అలా అత్రంతో

కనిపెట్టుకొని వుండగా వాక్కుద్ది విసిరిన రాయి గురి తప్పి అమె కణతకు తగిలి, అమె వెంటనే నేలను వాలిపోయింది. కణతనుండి బొలబొల ప్రవహిస్తున్న నెత్తురును వాక్కుద్ది తన తువాలుతో తుడిచి, కట్టు కట్టాడు.

ఈ అవధ సంభవించినందుకు వాక్కుద్ది చాలా నొచ్చుకున్నాడు. ఎవరయినా దుర్మార్గులు రాయి విసిరి వుంటారేమోనని నాలుగుమూలలా కలియజూచాడు. కాని, ఆ చుట్టుపక్కల ఎవ్వరూ కనపడలేదు. తీరా రాయి తీసి చూచేసరికి, అది తను విసిరినదేకాని, పైవాళ్ళు ఎవళ్ళూ వినరలేదని తెలింది.

పోతే తను పండువేపు గురిచూచికొట్టిన రాయి, పోయిపోయి ఎక్కడనో దూరంలో ఉన్న చెల్లెలి తలకు తగలడం యేమిటి? ఇలా జరగటానికి కారణం దయ్యమా,

వై. యం. శర్మ, బాపట్ల

భూతమా, శక్తా? ఏమి టయివుంటుంది? అని ఎన్నేవిధాల అలోచించాడు. ఎంత సేపటికీ అలోచన తోచిందికాదు. చివరకు మనసుకీ కష్టంతోచి, 'ఈ శక్తి నాశనం గానూ!' అంటూ శపించాడు.

వాక్కుద్ది నోటివెంట ఈ మాట వచ్చి రావడంతోనే, నిజంగానే ప్రపంచంలో శక్తి నశించిపోయింది.

ఇంతలో అతని చెల్లెలు కొంచెం తేరు కొన్నది. ఆమెను ఓదార్చి, మళ్ళీ రాయి తీసుకుని, మామిడిపండుకి గురిచూచి కొట్టాడు. దెబ్బతో పండు టపమని ఊడింది కాని, కింద పడలేదు. పండేకాదు, రాయీ

కిందపడలేదు. రెండూ కూడా ఆకాశ మార్గాన గాలిపటాలలాగ ఎగిరిపోతున్నాయి.

ఈ వింత చూచి వాక్కుద్దికి ఆశ్చర్యం కలిగింది. 'సరే, ఎంతమారమని ఇవి అలా ఎగురుతాయి. ఎప్పటికయినా కింద పడకపోతాయా? చూద్దాం' అని అనుకొని, అతను పండు వెంబడి పోజొచ్చాడు. మామిడిపండు అతనికి అందకుండా, మరి ఎత్తుగా ఎగురుతున్నది. వాక్కుద్ది కూడా పండు వెంట పరుగెత్తుతూనే వున్నాడు.

ఇంకా వస్తాడు, ఇంకా వస్తాడు అని చెప్పి, అతని చెల్లెలు మామిడితోటలో కనిపెట్టుకు కూర్చుంది. కాని ఎంతసేపటికీ అన్న రాకపోయేసరికి, తను ఒక్కరే ఇంటికి వెళ్లిపోయింది.

మామిడిపండు, రాయీ కీలుగుర్రాల లాగ అంతకంతకు పైకి ఎగిరిపోయి, చివరకు మాయమైపోయినాయి. వాక్కుద్ది అప్పటివరకూ వాటి వెంబడి తిరిగి తిరిగి, చేసేదిలేక, పొద్దుకుంకే వేళకు ఇల్లు చేరుకున్నాడు.

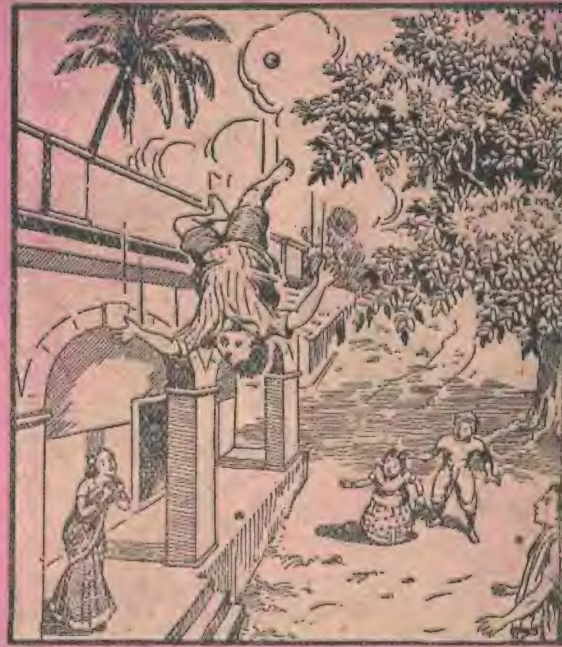
అబ్బాయికోసం ఆశ్రంగా ఎదురు చూస్తున్నది వాళ్ల అమ్మ. వాక్కుద్ది కనబడ గానే అపేక్షతో, 'ఎక్కడికి పోయినావురా,

నాయనా! ఇంత అలిసిపోయావే!!' అని బుజ్జగించి, బడలిక తీరేందుకు స్నానానికి వేడినీళ్లు కాచింది. ఆమె చెంబుతో నీళ్లు ముంచి, కుమారుని తలపైన పోసింది, కాని ఒక్క చుక్కకూడా అతనితలమీద పడనే లేదు. ఆమె చెంబుతో ముంచుతున్నకొద్దీ కాగులో నీళ్లు తరిగిపోతున్నయే కాని, నీటి బొట్టుమాత్రం కొడుకు నెత్తిమీద పడలేదు.

ఇదేమిటా విడ్డూర మనుకుని, చేరెడు నీళ్లు చేతితో తీసి, చమురు రానినట్టుగా రాసి, పోయి తుడుచుకోమన్నది ఆమె. అలాగేవేసి గోడకు తగిలించివున్న వాక్కుద్ది తువాలు అందుకుందామని కాళ్లు పైకి ఎత్తేసరికి, గాలిలో తేలిపోయి, ఇంటి బయట కిరి ఎగురుకుంటూ వచ్చాడు.

ఈ చిత్రం చూచి, వాక్కుద్ది చెల్లెలు తన నేస్తురాండ్రవద్దకు పరుగెత్తుకువెళ్లి "రండి, రండి! మా అన్నయ్య తమాషా అయిన మొగ్గలు వేస్తున్నాడు. చూడరు గాని రండి!!" అని చెప్పి, పిలుచుకు వచ్చింది. వాళ్లందరూ ఊరుకులు వేసుకొంటూ వచ్చారు. మేడపైకి ఎగిరిపోయిన వాక్కుద్దినిచూచి, వాళ్లు నిర్ఘాంతపోయారు.

ఇంతలో వాక్కుద్ది చెల్లెలు "అన్నయ్యా! నువ్వు ఎలాగా మేడమీదికి ఎక్కావుకదా, అక్కడ నా బంతి చిక్కుకుపోయింది. అది తీసి ఇలా పడవెయ్యి" అన్నది. చెల్లెలుకోసమని బంతి వెతికి తీసి, కింద పడవేయబోగా, అది కింద పడక, బుడగలాగా ఆకాశంలోనే తేలుతున్నది.

కోపం కొద్దీ వాక్కుద్ది ఆ బంతిని ఒక్క తన్ను తన్నేసరికి, కాలు జారిందో ఏమో, అతను డబ్బేలున కిందపడ్డాడు. ఇది చూచి, ఇంట్లో అందరూ గొల్లుమని గోలచేశారు. వెంటనే డాక్టరును రప్పించారు. డాక్టరు ఇంజక్షన్ చెద్దామని మందు ఎక్కించబోతే

ఏచికారి గొట్టంలోకి మందు ఎక్కలేదు. మరివొక గొట్టంతోనే చూచాడు, అందులోకి ఎక్కలేదు. అలా ఎన్ని గొట్టాలు తెచ్చి ప్రయత్నించినా, ఒక్క గొట్టములోకికూడా మందుమాత్రం ఎక్కటలేదు. ఇటువంటి అసందర్భం ఆయనకు ఎన్నడూ అనుభవంలో లేదు. ఈ విధంగా కథ అడ్డం తిరగటంచూచి, డాక్టరుకే ఆశ్చర్యం కలిగింది.

చిన్నవాడు బతికే ఎత్తు లేదుకాబోలు నని తలిదండ్రులు కంగారుపడుతున్నారు. ఆ సమయంలో, అక్కడ మూగిన కొంతమంది, వాక్కుద్ధికి దిష్టితీశారు; కొంతమంది

మంత్రించిన విభూతి బొట్టుపెట్టారు. అలా ఎవళ్ళకు తెలిసిన ప్రక్రియ వాళ్ళు చేసి చూచారు. ఏ తల్లి చేతి చలవవల్లనే కొంతసేపటికి వాక్కుద్ధి తేరుకుని లేచాడు. అతను లేవగానే ఎవళ్ళ ఇళ్ళకు వాళ్ళు వెళ్లిపోయారు.

మరునాటినించి, వాక్కుద్ధివలెనే అతని స్నేహితులుకూడా ఎత్తుకి ఎగిరి, మొగ్గులు వేయటం ప్రారంభించారు. ఒకడు తాడి ఎత్తు, ఇంకొకడు నాలుగుతాళ్ళెత్తు, మరి ఒకడు పదితాళ్ళ ఎత్తువరకు కూడా ఎగిరి, కిందికి దిగి వచ్చారు. ఎలా ఎగురగలుగు తున్నారో వాళ్ళకే తెలియటంలేదు. ఇంకొక కుర్రాడు పైకి ఎగిరి, మరి కనపడకుండా మాయమే ఐపోయాడు. వాడు ఎక్కడికి పోయాడో తెలియనే లేదు. చాలామంది భూమిపైన పాదం మోపకుండా, ఇంచు మించు గాలిలో ఈడుతున్నారు!! ఒకడు నీటిమీద నడిచాడు. ఇంకొకడు తలకిందుగా నడిచిపోతున్నాడు. ఒకటేమిటి?— ఎలా తలుచుకుంటే అలాగ, ఎక్కడికి పడితే అక్కడికి వాళ్లందరూ ఎగిరిపోతున్నారు!! పిల్లలను చూచి పెద్దలుకూడా ఈ అకాశ ప్రయాణాలు ఆరంభించారు.

మొగ్గులు వేయటం, గాలిలో ఈదటం మాత్రమే కాదు. గోపాలకృష్ణుడు గోవర్ధన పర్వతాన్ని, హనుమంతుడు సంజీవిపర్వతాన్ని ఎత్తివట్టినట్టు వాళ్ళు బరువైన వస్తువులను ఇళ్ళే ఎత్తివేయగలుగుతున్నారు!!

అయితే కొన్ని ఉపయోగమైన పనులు కూడా జరుగుతూ వచ్చాయి.—వంకెలు అవసరంలేకుండా బట్టలు గోడలకు అంటుకొని ఉండటం, మేజాబల్లలు అక్కరలేకనే ఎత్తుగా వుంచిన పాత్రలు పడిపోకుండా వుండటం, ఇటువంటివి.

కాని, అంతటితో ఆగక, అనర్థాలు కొన్ని కలగడంతో, ప్రజలు జీవించటం కష్టమైపోయింది. అవి ఏమిటి అంటారా?—దాహంతో గిలగిల్లాడుతున్నవాళ్ళు గుక్కెడు నీళ్ళు గొంతుకలో పోనుకుండా మంటే పాత్రలోనీళ్ళు ఊడిపడవు. తాగడానికే నీళ్ళు లేనప్పుడు ఇక వళ్ళు తడుపుకోవడంమాట ఎవరు తలపెట్టగలరు? రోజురోజుకీ గాలిలో వేడి ఎక్కువ కావటంవల్ల ప్రజలకు శోష కొడుతూ వచ్చింది. ఎన్నాళ్ళకూ చల్లగాలి తిరగకపోవటంచేత వాన కురిసేటకాస్తా అలుగారిపోయింది. క్రమంగా నీటిపైన ఓడలూ, భూమిమీది బళ్ళూకూడా తల

క్రిందలై బోల్తాకొట్ట నారంభించాయి. చివరకు, జనం ఊపిరి పీల్చుకోవటంకూడా కష్టమయిపోయింది.

ఈ కష్టాలను ప్రజలు భరించలేక, పెద్ద మర్రిచెట్టుకింద ఊరి పెద్దలను సమావేశ పరిచారు. బుద్ధిమంతులు విచారణచేసి, దీనికంతకూ ఒక్కటే కారణమయి వుంటుందని నిశ్చయించేశారు.

అది యేమిటి అంటే: లోగడ వాక్కుద్ది మామిడితోటలో తన చెల్లెలి తలకు రాయి తగిలినప్పుడు, ఏదో దుష్టశక్తి ఆ పని చేసి వుంటుందని అనుకొని, 'ఈ శక్తి నాశనం గానూ!' అని శపించివున్నాడు. అతని

వోటవెంట వచ్చిన మాటకు తిరుగులేదు. కనుక ఆ శాపంవల్లనే ఇప్పుడు “శక్తి” నాశనమైపోయిందని ఊరిపెద్దలు అన్నారు.

‘శక్తి యేమిటి? నాశనం కావడం యేమిటి?’ అని తెలియనివాళ్లు పెద్దలను అడిగేసరికి, వారు ఇలా చెప్పారు:—

“అబ్బాయిలూ! మనం నివసిస్తూవున్న భూమికి ఆకర్షణశక్తివున్నది. అనగా ప్రతి వస్తువునూ భూమి తనవైపు లాక్కొంటుంది. ఇప్పుడు వాక్కుద్ది శపించటంవల్ల ఆ శక్తి లేకుండాపోయింది. అది పోవటం చేతనే మనుష్యులకూ వస్తువులకూకూడా బరువులేక, ఎక్కడి వక్కడనే ఉండిపోతున్నాయి. గాలిలో బరువూ, ఒత్తిడి లేక పోవటంచేతనే వస్తువులూ, మనుష్యులూ ఎగిరిపోవటం జరుగుతున్నది. పైగా ఇందు వల్లనే ఊపిరితిత్తులలోకి గాలి ప్రసరించటం మానివేసింది.” అని.

ఇదంతా విన్నతరువాత ప్రజలందరూ వాక్కుద్దిపద్దకు వెళ్లి, “నాయనా, వాక్కుద్ది! నీ మాటకు తిరుగులేదన్న సంగతి అందరకూ తెలుసు. నీ చెల్లెలి తలకు రాయి తగలటంవల్ల, కోపంకొద్దీ ‘ఈ శక్తి నాశనం కానూ’ అని నువ్వు శపించటంకూడా చాలామందికి వినిపించింది. అయితే ఆ శాపంవల్లనే ప్రపంచం ఇలా తారుమారు అయిందన్న విషయం ఎవళ్ళూ కనిపెట్టలేకపోయారు. ఇప్పుడు ఊరిపెద్దలు సభ చేసి, ఈ కష్టాలన్నిటాకీ నీ శాపమే కారణమని నిశ్చయించారు. కనుక, లోకంమీద దయదలచి, శాపాన్ని ఉపసంహరించుకోవలసింది” అని అతనిని బతిమాలారు.

వాళ్ల కోరిక ప్రకారం అతను అలా చేయగానే, భూమికి తిరుగా ఆకర్షణశక్తి కలిగింది. ప్రపంచం మళ్లీ ఎప్పటిలాగ నడిచి, ప్రజలకు కష్టాలు తప్పిపోయినై.

అనగనగా ఒక పూరు. ఆ పూరిలో శివాలయం ఒకటి ఉండేది. అ గుడి పూజారి మహా భక్తుడు. అతను ప్రతిరోజూ శివలింగానికి కోటిపత్రిపూజ చేసి, పూజ చేసిన పువ్వులు రాజుగారికి ప్రసాదంగా పంపుతూ వుండేవాడు.

ఇలా వుండగా ఒకరోజున, పూజారి పొరుగుారికి వెళ్లవలసిన పని వచ్చింది. అతను బయలుదేరేటప్పుడు భార్యనిపిలిచి, “పూజా పువ్వులు ఇవేళ రాజుగారికి నువ్వు పంపించు. మరిచిపోకునుమా!” అని మరిమరి చెప్పిపోయాడు.

అమె అప్పటికి ‘అలాగే’ అన్నది కాని, తీరా భర్తవెళ్లిన తరువాత అమాట మరిచి పోయి, రాజుగారికి పంపవలసిన పువ్వులు తన కొప్పులో పెట్టుకుంది.

సాయంత్రాల మయేసరికి పూజారి ఇంటికి చేరుకొని, భార్యచేసిన పొరపాటు

తెలుసుకున్నాడు. కోపంతో అతను భార్య కొప్పులోని పువ్వులను లాగివేసి, అమట్టునే వాటిని రాజుగారికి పంపించివేశాడు.

రాజుగారు పువ్వులు చూడగా, అందులో తలవెంట్రుకలు కనపడ్డాయి. ఆయన పూజారిని పిలిపించి, మండిపడుతూ, ‘ఇవేమిటి?’ అని ప్రశ్నించారు.

పూజారికి ఏమి చెప్పటానికి తోచలేదు. కాని, రాజు అడిగినప్పుడు ఏదో ఒక జవాబు చెప్పక తప్పదుగా? కనుక, అ కంగారులో అతను అప్రయత్నంగా “ప్రభూ! నేను అర్పించే శివలింగానికి వెంట్రుక లున్నయ్యింది. పువ్వులకు అవి అంటుకొన్నవికాబోలు” అనెశాడు.

ఈమాటకు రాజు ఆశ్చర్యపడి, “మేము సాయంత్రం స్వామి దర్శనానికి వస్తాము. నువ్వు చెప్పినట్టు శివలింగానికి వెంట్రుకలు చూపితే సరేసరి, లేకుంటే నీ తల కొట్టించి

కోట గుమ్మానికి వెళాడదీయిస్తాము” అని హెచ్చరించారు.

ఆ వెంటనే పూజారి గుడిలోకి పోయి, శివలింగాన్ని గట్టిగా కొగిలించుకొని, గాఢంగా జపం చేయసాగాడు. కొంత సేపటికి శివుడు ప్రత్యక్షమై, ‘పూజారి! ఎందుకు అలా బాధపడుతున్నావు? నీ కేమి కావాలో కోరుకో!’ అన్నాడు.

అప్పుడు పూజారి “స్వామీ! ప్రభువులు అడిగిన ప్రశ్నకు అమాయకంగా, కంకారులో, నోటివెంట వచ్చినమాట జవాబుగా చెప్పివేశాను. నా తప్పు నేను తరువాత తెలుసుకొన్నాను. అందుచేత నా మాట పొల్లుకాకుండాచేసి, భక్తిజ్ఞ రక్షించు. నీట ముంచినా, పాల ముంచినా నీదే భారం స్వామీ!” అని ప్రార్థించాడు. అందుకు స్వామి ‘నీకేం భయంలేదు’ అని చేతితో సంజ్ఞచేసి అంతర్ధానమయిపోయాడు.

సాయంకాలం రాజావారు ఆలయానికి వచ్చారు. స్వామిని నమ్ముకొనివున్న పూజారి, ఏమయితే అయిందని ధైర్యంతో రాజును శివలింగంపద్దకు తీసుకువెళ్లాడు. రాజు చూచేవరకు ఆ లింగంపైన నిజంగానే వెంట్రుకలు కనపడినై.

అయితే,—ఒకవేళ తనను మోసపుచ్చటానికి పూజారి ఆ వెంట్రుకలను అంటించి వుంటాడేమోనని అనుమానపడి, రాజు ఒక వెంట్రుక పుటుక్కున లాగేసరికి, బొలబొలమని రక్తం చిమ్మింది.

కాని రాజుకి దృష్టి మందగించింది. వెంటనే, ఆయన తన తప్పిదాన్నిగుర్తించి, లింగానికి సాష్టాంగపడి ‘పొరపాటు చేశాను స్వామీ! క్షమించు’మంటూ వేడుకొన్నాడు. అప్పుడు ఆయనకు మళ్ళీ చూపువచ్చేసింది. ఈశ్వరుని మహిమచూచి, రాజుకీ, పూజారికీ గాక, అందరకూ ఆశ్చర్యమై పోయింది.

చంద్రమామ

పజిల్

(భాషాభివృద్ధికి)

ఆధారములు

అడ్డము

4. భూమి	10. గదికి ఉంటుంది
5. దేహము	12. ఒక రంగు
7. విష్ణువు	13. పంచమ వేదము
8. విషజంతువు	16. చేపలు పట్టుటకు
9. లక్ష్మి	ఉపయోగపడును.

నిలువు :

1. పోరు	10. ఒక నదిపేరు
2. దిక్కు	11. తండ్రి
3. నక్షత్రము	14. సూర్యుడు
6. పద్ధతి	15. తపశ్శాలి
9. లక్ష్మి	16. ఒక ధాన్యం

ముగ్గులు

డి. పద్మాబాయి. బెంగళూరు

పి. హెచ్. సుమిత్ర. గుంటూరు

పిల్లల పెంపకం

శుభ్రత

పిల్లలు మంచి అలవాట్లు చేసుకోవాలని కిందటిసారి చెప్పాము. మంచి అలవాట్లలో మొట్టమొదట చెప్పవలసింది పరిశుభ్రత. దేహం పరిశుభ్రంగా వుంటే మనస్సు నిర్మలంగా వుంటుంది.

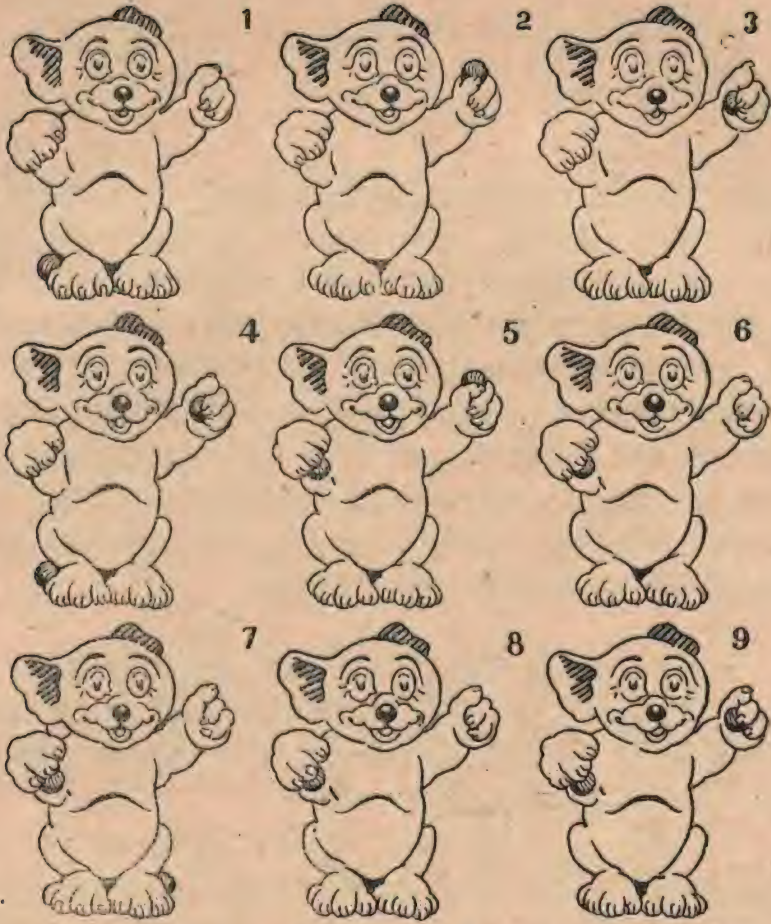
దేహం పరిశుభ్రంగా ఉండటానికి ముఖ్యంగా చేయవలసిన పని స్నానం. స్నానం చేయటంవల్ల వంట్లో చురుకుతనం వృద్ధి, ఉత్సాహంగా పనిచేయ గలుగుతాము. మెదడు బాగా పనిచేస్తుంది. అందువల్ల చక్కటి ఆలోచనలు తోస్తాయి. వంట్లో బద్ధకంగా ఉండటం, తల దిమ్ముగా వుండటం, ఆలోచన తోచక మందంగా ఉండటం—ఇటువంటి బాధలన్ని స్నానంవల్ల తొలగిపోతాయి.

స్నానమనేది ఇంత ముఖ్యమైన పని అయి వుండగా, చాలామంది రోజులకొద్దీ ఒళ్లు తడవకుండా బద్ధకించి ఊరుకొంటారు. అటువంటి సోమరులు అనారోగ్యానికి గురిఅయినారంటే ఆశ్చర్యం దేనికి? నేరులేని పశువులనుకూడా రోజుకు ఒక్కసారయినా శుభ్రంగా కడుగుతారు. చివరకు కాకులు సయితం నీటిలో ములగటం మనం తరుచు చూస్తూనే వుంటాము. అటువంటిప్పుడు జ్ఞానం ఎరిగిన మానవుడు స్నానం చేయకపోతే ఏమనాలి?

తిండి, గుడ్డలకంటెకూడ స్నానం ఎంతో ముఖ్యమైంది. స్నానంవల్ల శరీరంలోనించి మురికి పోవటమేగాక, కొత్తశక్తి, కొత్త ఉత్సాహము కలుగుతవి. జవము, జీవమూ చేకూరుతవి. ఒక్క స్నానాన్నిగురించి ఎన్నెన్నో విషయాలున్నాయి. అవన్నీ వచ్చేసారి చెబుతా.

“మీ పెద్దమ్మ”

పైన వున్న తొమ్మిది బొమ్మలూ, అన్నీ ఒకేమాదిరిగా కనిపిస్తున్నా,
నిజానికి అలా లేవు. తొమ్మిదింటిలో రెండుమాత్రమే ఒక్కమాదిరిగా
వున్నాయి. ఆ రెండు ఏవో కనుక్కోండి. మీరు కనుక్కోలేకపోతే
జవాబుకి 53-వ పేజీ చూడండి.

ఇప్పుడు మైలతుత్తం గమ్మత్తులు మరికొన్ని చెబుతాను : ఒక గాజుగొట్టంలోకి కొంచెం నవాసారం తీసుకుని, దానికి కొంచెం సున్నపునీరు చేర్చండి. దీని నుంచి ఘటయిన వాయువు (అమోనియా) బయలుదేరి, అదంతా నీటిలో కరిగిపోతుంది. అది పూర్తిగా కరిగిపోయేవరకూ గొట్టం మూసివుంచాలి. తరువాత, పైకి తేరిన అమోనియా ద్రావకాన్ని వేరేగొట్టంలోకి తీసివుంచండి.

మరొక గాజుగొట్టంలో కొంచెం మైలతుత్తం నీటిలో కరిగించి, దానినికూడా ద్రావకంగా తయారుచేయండి. ఈ రెండు ద్రావకాలూ సిద్ధంగా వున్నాక, మైలతుత్తం ద్రావకానికి అమోనియా ద్రావకం బొట్టుబొట్టుగా చేర్చి, తమాషా చూడండి. ఆకుపచ్చగా వుండే మైలతుత్తంద్రావకం, ముందు లేతనీలిగా మారి, క్రమేణా ముదురునీలిగా తయారవుతుంది.

* * * * *

చిత్రమయిన రంగు మార్పులు కావాలంటే ఇవి చేసి చూడండి :

(1) ఒక చిన్న పటికముక్క తీసుకొని నిప్పుమీద ఉంచితే అది బుస బుసమని పొంగి, పెద్దవవుతుంది. దానిపైన ఒక్క నీటిబొట్టు వేసినట్టయితే, అంత ముక్కా అణగారిపోతుంది.

(2) కింది వస్తువులను నీళ్ళలో కరిగించి ద్రావకాలు తీసి, వేరేవేరే గొట్టాలలో సిద్ధంచేయండి. దిగువ చెప్పిన ప్రకారం ఆ ద్రావకాలను మిశ్రమం చేసినట్టయితే, కలవగా వచ్చిన ద్రావకం తెల్లగా, చిక్కగా చూడటానికి తమాషాగా వుంటుంది.

ఎప్పమసాల్టు (భేడికి ఉపయోగించేది)	కి—	చాకలిసోడా
ఎప్పమసాల్టుకి	—	సున్నపు నీరు
సున్నపునీటికి	—	చాకలిసోడా

పిల్లవాడు అడుగుంటూ, యింటివాకిలివాటి రోడ్డుమీదికి వచ్చాడు. ఆ రోడ్డుదాటి యింకో రోడ్డుమీదికి పోయాడు. యిలా చాలదూరం పోయాడు. తల్లి గాబరాపడి వెతుకుతొంది. ఏదో వనపోతే పిల్లవాడు దొరుకుతాడో ఆమెకు చూపండి.

★
51-వ పేజీలోని చిక్కు
బొమ్మలకి జవాబు :
6, 8 నెంబర్లుగల బొమ్మలు
రెండూ ఒక్కమాదిరివి

★

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ!

క్రిందటి నెల మీరు గుణింతాలు నేర్చుకొన్నారు. ఈ నెల
వత్తులు నేర్చుకోండి! ఈ క్రింది మార్పులు గమనించండి.

క	ఖ	కల	సహజము	మకల
గ	య	గయ		మాయ
మ	న	మన		నిమన
ట	ఠ	టఠ		గట్ట
ర	జ	రజ		కజ
ఞ	ఞ	ఞ		వజ్ర
మ	య	మయ		రమ్య
వ	య	వయ		నవ్య
ప	య	పయ		ప్యామ
త	న	తన		యన
వ	య	వయ		వ్యాప
స	వ	స్వ		స్వప్న

పైన యిచ్చిన వత్తులను బట్టి మనము
కొన్ని నియమములు ఏర్పరచుకొవచ్చు.

గీటు ఉన్న అక్షరాలు కలపవలసి వచ్చినప్పుడు మొదటి పలికే అక్షరం తాలూకు నిలుపు గీటు ఉండదు.

ఉదాహరణము : $ప + య = ప్య$, $ప్యాస$, $వ + య = వ్య$, $వ్యయ$, $మ + య = మ్య$, $రమ్య$

అయితే ఒకటి, న వత్తు మాత్రం ఎప్పుడూ అక్షరం క్రిందనే చేరుతుంది.
ఉదాహరణము : నిమ్న, కృత్త, జమదగ్ని.

నిలువు గీటు లేని అక్షరాలు కలపవలసివచ్చినప్పుడు ఒకదాని క్రింద ఒకటి చేర్చాలి:—

$ఠ + ఠ = ఠ$ —ఠఠా - కఠా, $ఠ + ఠ = ఠ$ —మఠా, $ద + ద = ఢ$ —
గఢీ, $డ + డ = ఢ$ —గఢా, $ల + ల = ల$ ....లలా

ఈ ఖేదం గమనించండి:—

కర్జ, వజ్ర ఒకటి $ర + జ = జ$, రెండవది $జ + ర = జ$

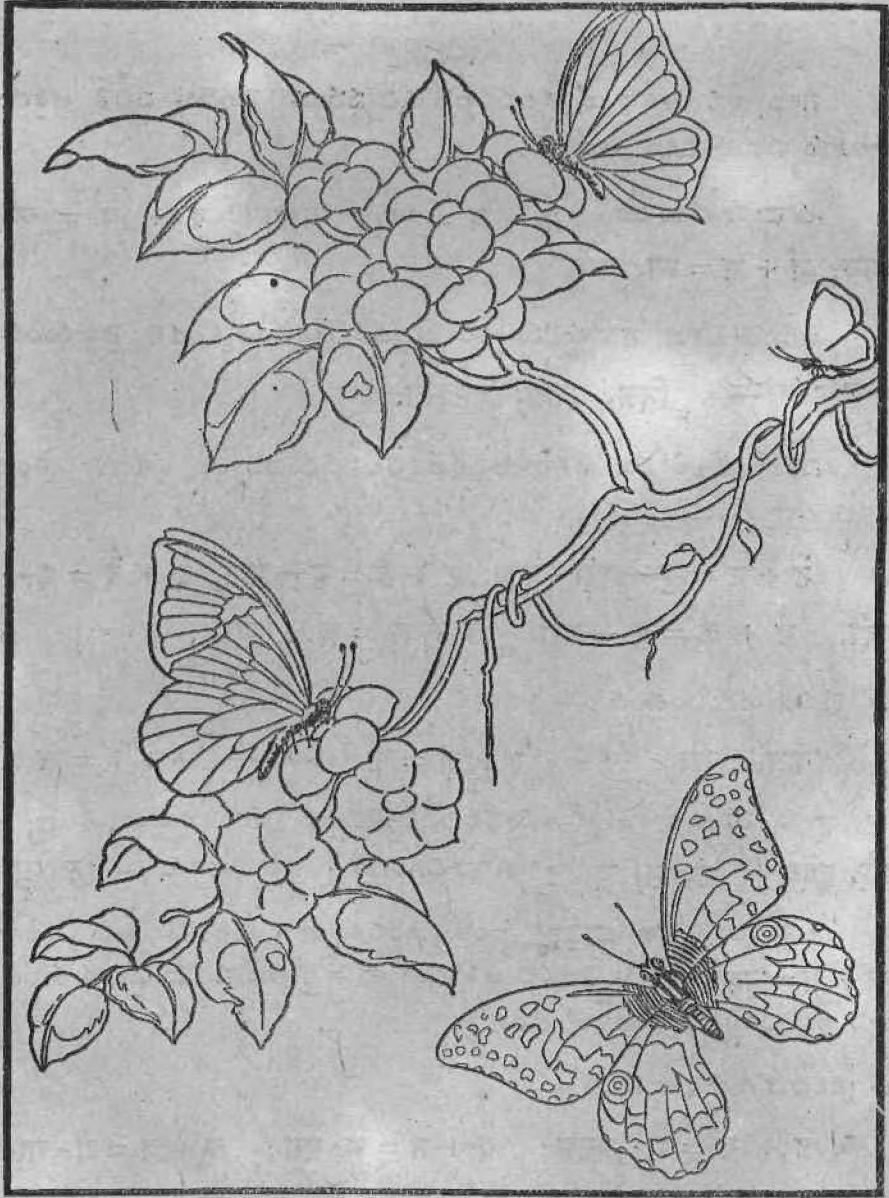
హ కు మాత్రం (,) ఇవ్వవలసివచ్చినప్పుడు ఇలా ఇస్తారు — హ, హ
హద, హదయ | ఠ, ఠ, ఢ, ఢ ఈ నాలిగింటికీ (ఇలా ఇస్తారు — ఠ ఠామ

అక్షరాలు కలపటానికి ఇంకొక్క మార్గంకూడా ఉంది. అది ఇలా
 $స + య = స్య$ | అంటే మొదటి అక్షరానికి $ఁ$ ఇస్తే అది సగమే పలుకుతుంది.
కాని ఇది ఎక్కువ వాడుకలో లేదు.

ఈ క్రిందివి గుర్తుపెట్టుకోండి:—

$హ + య = హ$ -అసహ; $ద + మ = ఢ$ -పఢ; $ద + య = ఢ$ -గఢ

పచ్చేనెల క్రొత్త పాఠం నేర్చుకొందురు గాని. ఈనెల పాఠం జాగ్రత్తగా చదువుకోండి. లేకపోతే వత్తులు ముందు ముందు ఇబ్బందిపెడతాయి.

క్రిందటి నెల 'సాముల బొమ్మకి' రంగులు వేశారుకదూ. ఇప్పుడు ఈ సీతాకోక చిలుకల బొమ్మకి ఏ రంగులు కేస్తే బాగుంటుందో అలా రంగులు వెయ్యండి. మీరు రంగులువేసిన బొమ్మని వచ్చేనెల (ఆగస్టు) చందమామ అట్టమీద బొమ్మతో పోల్చుకోండి.

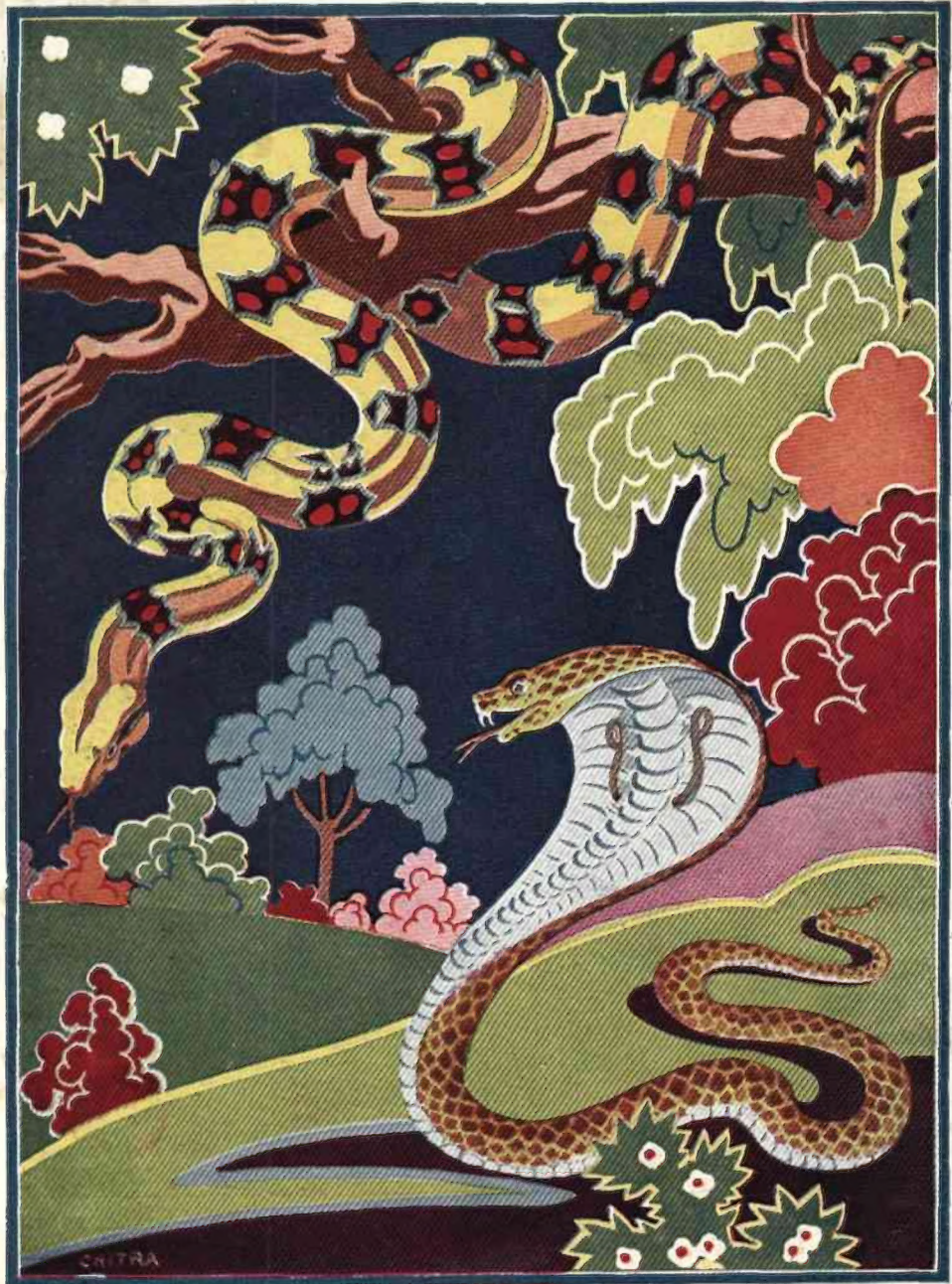

Chandamama, July '49

Photo by B. Ranganadham

చుక్కల్లో చంద్రుడు

"అందాలు చిందేటి అడవిపాములు"